

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní
a pedagogická

Percepce Švýcarska

Bakalářská práce

Studijní program: B1301 – Geografie

Studijní obory: 6107R023 – Humanitní studia se zaměřením na vzdělávání
7504R181 – Geografie se zaměřením na vzdělávání (dvouoborové)

Autor práce: **Marek Žid**

Vedoucí práce: Mgr. Emil Drápela, Ph.D.

Technická univerzita v Liberci
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Marek Žid**
Osobní číslo: **P14000823**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obory: **Humanitní studia se zaměřením na vzdělávání**
Geografie se zaměřením na vzdělávání (dvouoborové)
Název tématu: **Percepce Švýcarska**
Zadávací katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Práce se bude věnovat percepci Švýcarska, kde hlavní použitou metodou bude mentální mapování. Toto mapování bude provedeno na vzorku obyvatelstva České Republiky, na kterém bude zkoumáno, co o dané zemi vědí, s čím si jí spojují a jaké asociace je napadají jako první. Mentální mapování bude doplněno dotazováním, které poskytne doplňující a upřesňující informace. Získané informace poté budou analyzovány.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**

Rozsah pracovní zprávy: **cca 45 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

BALHÚŠEK, Z.: Nejkrásnější alpské silnice, Praha: Kartografie Praha 2010

LYNCH, K.: Obraz města, Praha: Bova Polygon 2004

SIWEK, T.: Percepce geografického prostoru, Praha: Česká geografická společnost 2011

TELLER, M.: Turistický průvodce - Švýcarsko, Brno: Jota 2011

WILLIAMS, N.: Švýcarsko, Praha: Svojtka & Co. 2013

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Emil Drápela, Ph.D.**
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: **4. dubna 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **28. dubna 2017**

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

doc. RNDr. Branislav Nižňanský, CSc.
vedoucí katedry

dne **17-05-2016**

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval Mgr. Emilu Drápelovi, Ph.D. za cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích a vypracování bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat rodině a přítelkyni za morální podporu a při sběru údajů pro praktickou část této práce.

Anotace

Bakalářská práce se věnuje vnímání Švýcarska českou populací. Pro zjištění informací byl vytvořen dotazník, jehož základem bylo mentální mapování, které bylo doplněno o vědomostní část. V první části (teoretické) je vždy zmínka ke každé otázce z dotazníku. Na teoretickou část navazuje praktická část, která se zaměřuje na obecné znalosti o dané zemi. Byla dotazována skupina sto pěti náhodně vybraných českých občanů. Dotazník byl v první řadě zaměřen na asociace respondentů, co je jako první napadne při zmínce Švýcarska. Dále byly v dotazníku otázky na základní fakta o zemi. Všechny odpovědi z dotazníků byly následně analyzovány a porovnány.

Klíčová slova

Asociace, humánní geografie, mentální mapování, percepce Švýcarska, Švýcarsko,

Annotation

Bachelor thesis is devoted to the perception of Switzerland by Czech population. For obtaining the information a questionnaire was created. It was based on a mental mapping and extended with a knowledge part. Each question in the questionnaire was mentioned and filled in details in the first part. The theoretical part is followed by the practical part which is focused on a general knowledge about the country. A group of one hundred and five Czech inhabitants was questioned. The tasks were based on their first associations of the Switzerland and then on the basic knowledge of the country. All records were analysed and compared.

Key Words

Association, human geografy, mental mapping, perception of Switzerland, Switzerland

Obsah

Seznam tabulek	10
Seznam obrázků	11
Seznam zkratk	11
Úvod.....	12
1 Historie Švýcarska.....	13
1.1. Před světovými válkami.....	13
1.2. Období světových válek	14
1.3. Po světových válkách	14
2 Fyzicko-geografická část.....	16
2.1. Geomorfologie.....	16
2.1.1. Alpy	16
2.1.2. Jura	18
2.1.3. Švýcarská plošina (Mittelland).....	19
2.2. Klima.....	19
2.3. Hydrologie.....	20
2.3.1. Jezera.....	20
2.3.2. Řeky.....	21
2.3.3. Vodní elektrárny.....	22
3 Humánně-geografická část	24
3.1. Základní informace.....	24
3.2. Obyvatelstvo.....	25
3.2.1. Jazyk(y).....	25
3.3. Politický systém	26
3.3.1. Zákonodárná moc.....	26
3.3.2. Výkonná moc.....	27
3.3.3. Referendum.....	27
3.4. Hospodářství	27
3.4.1. Zemědělství	28

3.4.2.	Průmysl	29
3.5.	Doprava.....	30
3.5.1.	Automobilová doprava	30
3.5.2.	Železniční doprava	31
3.6.	Sport	32
3.7.	Tradiční akce.....	33
4	Dotazníkové šetření	35
4.1.	Metodika výzkumu.....	35
4.2.	Mentální (slepá) mapa	36
4.2.1.	Geografické pojmy.....	37
4.2.2.	Negeografické pojmy	40
4.3.	Vědomostní část.....	41
4.3.1.	Evropská unie.....	41
4.3.2.	Alpy	43
4.3.3.	Jezero.....	45
4.3.4.	O zemi	45
4.3.5.	Zajímavosti	49
4.3.6.	Sport	51
	Závěr	53
	Seznam použité literatury	55
	Seznam internetových zdrojů.....	56
	Seznam příloh	60

Seznam tabulek

Tab. 1: Geografické pojmy.....	38
Tab. 2: Počet celkových pojmů u mužů	39
Tab. 3: Počet celkových pojmů u žen	40
Tab. 4: Negeografické pojmy	41
Tab. 5: Je Švýcarsko v EU?.....	41
Tab. 6: Je Švýcarsko v Schengenském prostoru?	42
Tab. 7: Který z vrcholů je ve Švýcarsku nejvyšší?	43
Tab. 8: Z kolika procent tvoří povrch ve Švýcarsku Alpy?	44
Tab. 9: Jaké je největší jezero ve Švýcarsku?	45
Tab. 10: Se kterou zemí Švýcarsko nesousedí:	46
Tab. 11: Na co se dělí Švýcarsko:	47
Tab. 12: Jaké je hlavní město Švýcarska?	47
Tab. 13: Nejvíce se mluví (rozsáhlý jazyk) ve Švýcarsku je:.....	48
Tab. 14: Kdo je v čele státu?	49
Tab. 15: Která z uvedených čokolád je švýcarská?	49
Tab. 16: Švýcarsko je známé pro (více jak jedna možnost):	50
Tab. 17: Ve kterém městě se koná švýcarský autosalon?	51
Tab. 18: Vyberte tradiční sporty ve Švýcarsku (více jak jedna možnost):	52

Seznam obrázků

Obr. 1 Vznik Alpského pohoří	18
Obr. 2: Alpská krajina podle m n. m.	18
Obr. 3: Věkové složení respondentů	35
Obr. 4: Celkový počet pojmů	40

Seznam zkratk

EU Evropská unie

GBT Gotthardský tunel

Úvod

Tato práce je zaměřena na kantonální zemi Švýcarsko. Leží ve střední Evropě. Přesněji řečeno práce pojednává o percepci Švýcarska. Co znamená slovo percepce? Pojem percepce převážně označuje vnímání. Můžeme ji považovat za jakýsi proces, během něhož dochází v lidském vědomí k obrazu reality (okolní svět). Percepce geografického prostoru je obraz světa, který si vytvoří každý člověk sám ve svém vědomí a na základě zkušeností v podobě mentální (slepé) mapy. Na jedné straně jde o profil prostředí a na druhé straně o individuální schopnosti člověka. Prostor pak tedy může být chudé nebo bohaté na podněty, díky nimž si je lidský mozek třídí a hodnotí, aby si za jejich pomoci udělal prostorovou představu (Siwek, 2011, s. 70). Každý si tedy na realitu vytváří jakousi image daného prostředí, která probíhá mezi pozorovatelem a pozorovaným objektem. Díky tomu, že každý člověk má jiný pohled na realitu, vytváří si tedy různé skupiny lidí rozdílnou image zmiňované reality. Lidské vnímání se dokáže přizpůsobovat a každá skupina obyvatel dovede rozlišovat určité části krajiny a rozeznat její detaily (Lynch, 2004, s. 134).

Teoretická část se věnuje faktům o Švýcarsku. Práce je v této pasáži rozdělena na historii, fyzicko-geografickou část a humánně-geografickou část. Všechny tyto kapitoly jsou pak rozděleny do několika podkapitol, přičemž nejvíce z nich obsahuje humánně-geografická část (9 podkapitol). Historie se zabývá danou zemí v období okolo světových válek. Fyzicko-geografická část je věnovaná především reliéfu (Alpy, Jura a Mittelland) a hydrologii (jezera, řeka a vodní elektrárny). Humánní část seznamuje čtenáře například s obyvatelstvem, politickým systémem, hospodářstvím nebo jazykem. Ten je zde raritou, jelikož se zde lze domluvit několika jazyky (záleží na oblasti, ve které se zrovna nacházíte).

Druhá část, tedy praktická, se zabývá samotným dotazníkovým šetřením. Toto šetření bylo zaměřeno otázkami tak, aby se projevila znalost dotazovaných respondentů o Švýcarsku. Hlavní částí tohoto formuláře byla slepá mapa, do které dotazovaní zakreslovali, co o zemi vědí (města, hory, jezera, atd.). Díky dotazníku je teoretická část upravena tak, aby navazovala především na otázky z dotazníku. Všechny zodpovězené dotazníky byly zpracovány do tabulek, kterými se zabývá poslední kapitola této práce. Ze 115 dotazníků, bylo navraceno zpět 105, což je zanedbatelná ztráta, která nečiní ani 9 %.

1 Historie Švýcarska

1.1. Před světovými válkami

Zhruba od roku 500 př. n. l. se na území dnešního Švýcarska začaly usazovat dva kmeny. Rétové, etruské etnikum, jenž zabral malou oblast na východě, a Helvétové, mocný Keltický kmen, který se usídlil na západě, kde založili několik sídlišť, mezi které patří i La Tène nedaleko Neuchâtelu (Czupryn, 2010, s. 35).

Během dějin Švýcarska zde sídlilo několik národů. Po zmíněných prvních obyvatelích, to byli Keltové a Germáni. Po té Švýcarsko patřilo určitou dobu pod Římskou říši a po jejím rozpadu říši Franské. Historie Švýcarska se začala datovat od roku 1291, kdy tři nevelké kantony založily „Věčný spolek“ proti cizímu jihu, především Habsburkům. Do tohoto spolku patřily kantony Schwyz, Unterwalden a Uri. Tento spolek pak dal základ pro vznik Švýcarska. Během třicetileté války dodávalo Švýcarsko zbraně a žoldněře oběma stranám, díky čemuž Švýcarsko zbohatlo (Švýcarsko, 2012). Na konci 18. století do Švýcarska vtrhl Napoleon, který Konfederaci 13 kantonů rozpustil a založil Helvétskou republiku. Zpět do původní podoby se Švýcarská konfederace vrátila v roce 1803, kdy se Napoleon rozhodl udělat z Helvétské republiky opět zemi s kantonálním uspořádáním. I přes tento fakt, Švýcarsko patřilo nadále Francii. Vše se změnilo až po porážce Napoleona v bitvě u Lipska a tehdejší Spolkový sněm vyhlásil přísnou neutralitu země. Vypadalo to, že v zemi zavládne klid, to se však nestalo díky nespokojenosti 7 kantonů, jenž založily smlouvu Spolek sedmi (buržoazní vláda). Ostatní kantony na to reagovaly Sarnenskou ligou (klerikální vláda¹). Sociální a náboženské rozpory pak vedly k poslední občanské válce ve Švýcarsku, která se uskutečnila v roce 1845; válku proti sobě vedly katolické a protestantské kantony. Občanskou válku ukončilo sepsání nové ústavy v roce 1848. Touto ústavou se Švýcarsko stalo jednotným státem, kde zákonodárnou moc představovala federální shromáždění a výkonnou moc pak představovala federální rada. Sídlem vlády se stal Bern, toto město pak bylo určeno za hlavní město země (Sopouch, 1989, s. 30).

¹ Vláda s církevními názory (SCS.ABZ.CZ, 2017).

1.2. Období světových válek

Hned na začátku první světové války vyhlásilo Švýcarsko svoji neutralitu. Kvůli obraně státních hranic země zmobilizovala 100 000 vojáků. Mezi osobami, které hledali ve Švýcarsku azyl, byli i političtí činitelé včetně bolševického vůdce Lenina nebo ruského revolucionáře Trockého. V roce 1918 se stal rokem generální stávkou dělníků, kteří touto stávkou dosáhli lepšího sociálního zabezpečení a pracovního týdne o 48 hodinách. V roce 1920 si Švýcaři odhlasovali vstup do Společnosti národů. Z úcty k neutralitě země bylo za sídlo organizace zvolené město Ženeva. Začátkem 30. let zastihla Švýcarsko Velká hospodářská krize, stejně jako celou Evropu. Ke konci 30. let zaznamenala země velký ekonomický růst, což se dalo přičíst zbrojařskému průmyslu, ale i bankovníctví, které se zde stalo hitem a hrálo roli v mezinárodním finančnictví (Czupryn, 2010, s. 43).

Stejně jako na začátku první světové války, tak i na začátku druhé světové války vyhlásilo Švýcarsko svoji neutralitu. Invaze v roce 1940 se zdála nevyhnutelná, protože na severu a východě bylo Švýcarsko obklopeno nacistickým Německem, na západě Francií a na jihu fašistickou Itálií. I přestože se země nikdy do války aktivně nezapojila, tak na začátku roku 1945 vyhlásilo Německu hospodářskou blokádu (Sopouch, 1989, s. 28). Na území Švýcarska také během války probíhaly tajné schůzky vůdců spojeneckých mocností. Švýcarské banky jednak poskytovaly anonymní účty německým Židům, zároveň na druhé straně obchodovaly s Německem a měnily s nimi nakradené zlato za peníze, které Třetí říše nutně potřebovala (Czupryn, 2010, s. 43). Stejně jako v první světové válce, tak i v té druhé, sloužilo Švýcarsko jako útočiště mnoha emigrantů z okupovaných a fašistických zemí (Sopouch, 1989, s. 30).

1.3. Po světových válkách

Po druhé světové válce bylo Švýcarsko připravené k nové výrobě. Díky tomu, že se země nezapojila do války, tak zde nebylo nic poničeno včetně průmyslu, který pomohl stát se jednou z nejvyspělejších zemí v Evropě (Sopouch, 1989, s. 30).

V roce 1959 proběhlo hlasování, zda se ženám přidělí volební právo, ale k překvapení všech, bylo toto zamítnuto. K volebnímu právu ženám dospěla země až v roce 1971, kdy získaly ženy volební hlas. V roce 1992 si Švýcarsko podalo přihlášku ke vstupu do Evropské unie, ovšem v referendu návrh neprošel, a tak se země členem EU doposud

nestala (moje-svycarsko.cz, 2017). V roce 1996 vyšlo najevo, že Švýcarské banky zadržují nakradené zlato od Němců a jmění Židů, kteří si zde před tím založili své bankovní účty (mezi lety 1933 a 1945) a zahynuli v holocaustu (Švýcarsko, 2012). Tyto účty pak objevila Volckerova komise, která objevila 54 000 těchto účtů. Celkový zisk by na účtech měl tvořit zhruba 440 milionů dolarů (Teller, 2011, s. 486).

Přestože zde sídlí několik světových organizací, Švýcarsko si nadále udržuje svoji neutralitu, což je důvod, proč nechtějí do organizací vstupovat, jako například do výše zmíněné Evropské unie. Jen několik málo lidí nadále očekává vstup do EU v blízké době. Zatím co francouzsky mluvící kantony jsou pro vstup do EU, ty německé a Ticino jsou naopak proti (Williams, 2013, s. 339). Jediné, kam země vstoupila, je OSN v roce 2002, jenž se stala 190. zemí této organizace. O tři roky později se země zapojila do projektu Schengenské dohody, k ukončení jednání došlo až v roce 2008, od kdy je Švýcarsko v Schengenském prostoru (Švýcarsko, 2017).

Díky Schengenskému prostoru je Švýcarsko jednou ze zemí, kam dnes míří emigranti. Přijíždějí především z Itálie, odkud využívají k dopravě vlak, aby se do země dostali. V roce 2015 schválilo Švýcarsko přijetí 3000 uprchlíků ze Sýrie. V roce 2016 schválilo přijetí dalších 2000 uprchlíků během následujících dvou let. Chtějí přijímat hlavně rodiny, ženy, děti, staré a nemocné osoby (Lidovky.cz, 2016). V roce 2014 si Švýcaři odhlasovali přistěhovalecké kvóty, které se snaží přenést do praxe, jedná se hlavně o udržení práce pro Švýcary a ne pro uprchlíky. Tento fakt, však musí povolit v Bruselu, díky tomu, že Švýcarsko limituje dohoda s EU o volném pohybu občanů. Ovšem kvůli Britskému referendu se tato jednání prozatím pozastavila (E15.cz, 2016).

2 Fyzicko-geografická část

Švýcarsko má horský až velehorský charakter asi ze 70 %. Na severozápadu se rozkládá vápencové pohoří Jura, které je zvrásněno údolními řek, objevují se zde jezera tektonického původu (např. Neuchatelské). Ve středu země se rozkládá mírně kopcovitá Švýcarská plošina neboli Mittelland, zde se vyskytuje nejvíce populace. Ze Švýcarské plošiny se pak na jihu postupně zvedají Alpy, respektive Vnější vápencové Alpy, Glarnské Alpy a velehorské krystalické Bernské Alpy – tyto obsahují mnoho ledovců (Švýcarsko, 2017).

2.1. Geomorfologie

2.1.1. Alpy

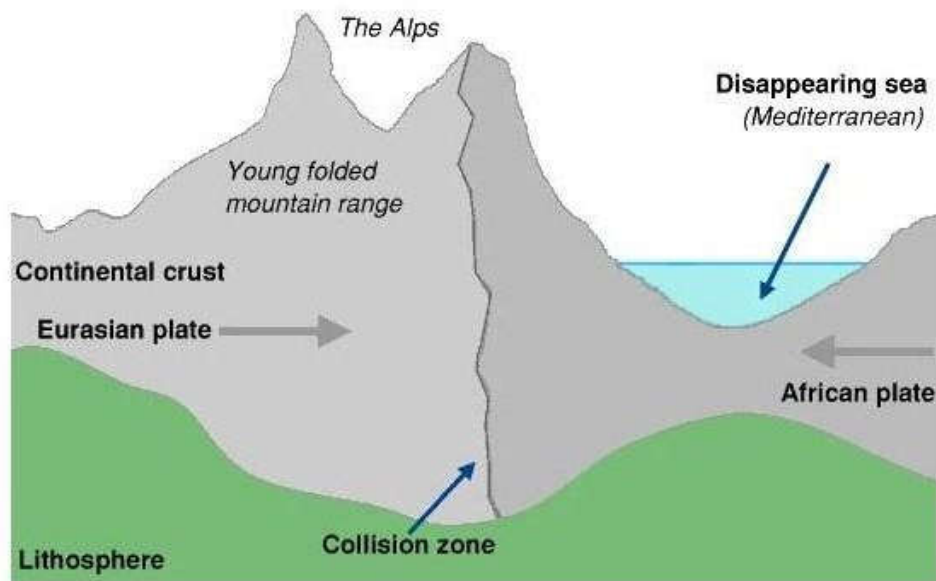
Alpy se zrodily přibližně před 70 miliony let, v období křídy. V tak zvaném třetihorním alpínském vrásnění došlo ke sražení dvou tektonických desek, africké a euroasijské (Obr. 1). Oceánské dno bylo tímto tlačeno dolů a africká deska se zvedla nahoru, čímž se zformovaly Alpy. Působením ledovců a v průběhu po sobě jdoucích dob ledových se vymodelovaly Alpy do dnešní podoby, jak je známe dnes. Toto vytvoření je datováno do období před 600 000 až 10 000 lety. V době, kdy byly Alpy pokryty ledem, dosahoval led tloušťky až dvou kilometrů (Czupryn, 2010, s. 24).

Stejně jako francouzské i švýcarské Alpy náleží ke skupině Západních Alp. Tato část alpského pásma se pyšní nejvyššími a nejstrmějšími štíty. Ve Walliských Alpách se tyčí jedny z nejkrásnějších vrcholů včetně Matterhornu a Dufourspitze, který je nejvyšším vrcholem Švýcarska s výškou 4634 metry (Czupryn, 2010, s. 25). Švýcarsko je nejhornatější ze všech alpských zemí, Alpy zde zabírají skoro 60% **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**povrchu (Kalivoda, 2006, s. 7). Dosahují závratných výšek, čemuž odpovídají i teploty, na úpatí hor bývá okolo -5°C , zatímco oproti tomu na vrcholcích lze naměřit až -25°C . I přesto, že se nejedná o nejvyšší horu Švýcarska, zaručeně se jedná o nejznámější horu a tou je Matterhorn, dosahující výšky 4478 m n. m. (Zimní Alpy, 2017). Matterhorn je považován za národní horu Švýcarska. Podoba hory se pak využívá jako neoficiální státní „logo“, i přesto že se půlka vrcholu nachází v Itálii. Světznámým se stal vrchol díky švýcarské straně, která ho zobrazuje na stránkách knih a časopisů, v kalendářích atd. Například „postál“ jako reklama pro čokoládovou značku Toblerone. Díky takovému mediálnímu vlivu se nemůžeme divit, že ho po té lidé označují jako nejvyšší vrchol Švýcarska (Žáková, 2007, s. 20).

V nižších polohách do 1500 m n. m. převládá zemědělská půda a opadavé stromy, které své místo postupně uvolňují pro jehličnaté stromy. Nad 2200 m n. m. se objevuje kosodřevina (jehličnatý strom křovitého vzrůstu) a alpská pastvina. Ve výšce nad 3000 m n. m. je pustá krajina porostlá mechy a lišejníky (Obr. 2). Dále se rozprostírají už jen sněhová pole, ledovce a štíty, které jsou neustále pokryté sněhem (Czupryn, 2010, s. 23).

Za největší turistickou atrakci ve Švýcarských Alpách patří bezesporu nejvýše položená vlaková trať v Evropě, která vede na Jungfrauoch. Tato trať se nachází ve výšce 3454 m n. m. a její převýšení dosahuje 1400 m. Stavba této trati začala 1896 a dokončena byla v roce 1912. Byla slavnostně otevřena 1. srpna 1912. Posledních 8 km trati je položeno uvnitř hory Eiger. V tomto tunelu jsou pak dvě vyhlídkové zastávky, které umožňují cestujícím výhled na krajinu nejprve z 2865 m n. m. a po té z výšky 3160 m n. m. Zajímavostí je, že trať zde byla vybudovaná dříve, než horu pokořil člověk. První horolezcům, kterým se to povedlo, byli členové týmu německo-rakouských horolezců v roce 1938. Dnes však doba pokročila a najdou se horolezci, kteří se snaží soutěžit s vlakem (Čermák, 2010).

Ve Švýcarsku nalezneme širokou řadu divokých zvířat a spousty různých biotopů. Díky rozdílům v nadmořských výškách, klimatickým podmínkám a vegetačním stupňům nás zaujme hned několik přírodních skvostů, například pro zvířectvo je pravým rájem Švýcarský národní park (Parc Naziunal Svizzer), ve kterém žije více jak polovina ze sedmdesáti švýcarských savců. Díky již zmiňované nadmořské výšce, klimatu a půdě se mohou jednotlivé kantony od sebe lišit, dokonce může dojít až k rozdílům mezi sousedními údolími. Přírodní prostředí se tu neustále mění, jsou tu vlhké travnaté plochy, skalnaté srázy, stinné lesy, ledovcové morény nebo třeba mokřady (Teller, 2011, s. 488).

Obr. 1 Vznik Alpského pohoří (Zdroj: <http://bit.ly/2jbWMbY>, 2017)

Obr. 2: Alpská krajina podle m n. m. (Zdroj: Czupryn, A., 2010, s. 22-23)

2.1.2. Jura

Podél hranic Švýcarska a Francie (na severozápadě), se rozprostírá pohoří Jura. Větší část Jury leží ovšem ve Francii, u Ženevy se napojuje na francouzské Přední Alpy (Neuenschwander, 2011, s. 43). Tvar Jury je mírně prohnutý oblouk, který má délku 300 km. Téměř celé pohoří je vápencové, vznikají krasové jevy (např. závrtky, jeskyně) (Sopouch, 1989, s. 11). Pohoří Jura nabízí živelnou směs vody, skal a lesů. Voda se zde

neustále pohybuje, dokáže obrábět skály, vytváří křivky a strmé stěny, které mohou ukrývat jeskyně. Pohoří je zalesněné, nejvíce lesů je ve Francii, kde lesy vypadají nekonečné. Právě díky nim dostalo pohoří jméno. Keltové nazývali pohoří Jor, Římané zase Juris, což v překladu znamená Lesnatá země (Neuenschwander, 2011, s. 283).

2.1.3. Švýcarská plošina (Mittelland)

Švýcarská plošina ve skutečnosti geomorfologicky plošinou není. Plošina je rovinná jen v nejnižší části podél řeky Aary. Jinak jde spíše o kraj pahorkatý až vrchovinný, zvedající se směrem k okraji Alp. V době třetihor se jednalo o mořskou pánev v předpolí Alp. Postupně byla zanesena písčitymi a štěrkovými nánosy řek, které byly přineseny z hor. V době ledové byla plošina pokryta ledovcovými splazy, které mají za důsledek vznik například Bodamského jezera (rýnský ledovec). Švýcarská plošina se rozprostírá napříč zemí od Bodamského jezera k Ženevskému, její délka dosahuje 300 km. Jedná se o nejhustěji osídlenou část země, najdeme zde největší zemědělské oblasti, největší města a průmyslová centra (Sopouch, 1989, s. 11).

2.2. Klima

Díky mnohotvarému povrchu je klima ve Švýcarsku různorodé. Vliv na to mají hlavně Alpy, Jura a Mittelland (Kalivoda, 2006, s. 8). Švýcarsko se nachází v klimatickém přechodném území: západní Švýcarsko je zcela pod vlivem Atlantiku, východní Švýcarsko spadá spíše pod kontinentální podnebí². Srážky v Alpách jsou podobné těm ve střední Evropě. Tedy nejvíce srážek je v červnu či červenci (150 mm srážek) a nejméně v únoru (80 mm srážek) (Neuenschwander, 2011, s. 44).

Nejteplejším místem bývá Locarno (leží na jihu země), kde průměrná teplota v lednu dosahuje 2,9 °C, v létě (červenci) je pak teplota 20,8 °C. Naopak nejchladnějším místem je Jungfrauoch (mezi kantony Bern a Valais), kde průměrná teplota v lednu dosahuje okolo -14,2 °C. Ani v létě na tomto místě průměrná teplota nedosahuje plusových hodnot; průměrná teplota zde dosahuje -1,7 °C (Kalivoda, 2006, s. 8).

² Na východě může být hojný výskyt sněhu, na západě žádný a naopak (Neuenschwander, 2011, s. 44).

2.3. Hydrologie

2.3.1. Jezera

Dalším přírodním jevem Švýcarska jsou jezera. Počet jezer v zemi se udává okolo 1500 (Švýcarsko, 2017). Většinou jde o menší jezera v alpském údolí vysoko v horách, ale najdou se zde samozřejmě i velká jezera jako Bodamské jezero, Ženevské jezero, Luzernské jezero atd. Většinou jsou ledovcového původu a vděčí za svůj vznik činnosti čtvrtohorních ledovců, které pokrývali pravděpodobně celé území dnešního Švýcarska. Malá jezera vznikla v horách na místech, kde ledovce vyhloubily kotlovité kary. Velká jezera vznikla díky ledovcovým splazům, kde ledovce roztály a vytvořily jezera, či přírodní hráze. Ovšem jsou tu i jezera, která vznikla jinak než ledovcovým původem a vznikla například hrazeným sesuvem horniny nebo opuštěním řečiště (slepé rameno řeky) (Sopouch, 1989, s. 13).

I přestože nemá Švýcarsko moře, může se pyšnit třpytivými, průzračnými a rozlehlými jezery, o které se perfektně starají města, pod která patří. Mezi největší skvosty patří Ženevské jezero, Bodamské jezero aj. Dotazovaní v mém dotazníku často vzpomínali na tato dvě jmenovaná jezera, někteří aktéři si vzpomněli i na Curyšské jezero. I přesto, že má Švýcarsko mnoho jezer, tak Ženevské a Bodamské jezero budou patřit k těm nejvíce známým v dané zemi i mezi turisty.

Ženevské jezero má tvar banánu a jeho délka dosahuje 72 km, široké je 14 km a dosahuje hloubky okolo 300 metrů. Jedná se o největší jezero ve Švýcarsku. Vzniklo ústupem Rýnského ledovce. Větší část jezera náleží Švýcarsku, zbytek pak Francii. Mezi jeho lákadla patří fontána Jet d'Eau, která chrlí vodu do výšky 140 m, a vinařská oblast, která se rozkládá nad jezerem a je zařazena na seznam UNESCO³. Pokud se ovšem ve Švýcarsku zmíníme, že hledáme Ženevské jezero, málo kdo bude vědět, o jaké jezero se jedná. Místní obyvatelé totiž znají tuto vodní plochu spojenou s francouzským názvem Lac Léman (Žáková, 2011, s. 42).

Bodamské jezero leží na hranicích třech zemí, Rakouska, Německa a Švýcarska. Jedná se o třetí největší jezero ve Střední Evropě a druhé největší ve Švýcarsku. První zmínka o tomto jezeru je zaznamenána od roku 43 př. n. l., o to se postaral římský zeměpisec

³ Oblast Lavaux

Pomponius Mela. Ve svých spisech se pak zmiňuje o dvou jezerech, Lacus Ventus⁴ a Lacus Acronius⁵, mezi kterými tekla Rýn. Bodamské jezero bylo vyformované během doby ledové Rýnským ledovcem. Na délku má jezero cca 67 km a v nejširším místě dosahuje 14 km. Na jezeře se také nacházejí tři malé ostrůvky – Mainau, Reichenau a Lindau. První jmenovaný ostrůvek patří do německých vod, jedná se o jedno z nejteplejších míst jezera. Na ostrově se nachází botanická zahrada, kde se daří hlavně kaktusům a palmám (švýcarsko.světadíly.cz, 2017). Zajímavostí je, že jezero po několik stovek let nepatřilo nikomu. Státy se totiž nedokázaly domluvit na tom, kdo má o jezero pečovat a tak to bylo území nikoho. Dnes je rozděleno mezi všechny tři země, každá se stará o kus jezera, který danému státu připadá (Vrablova, 2016).

2.3.2. Řeky

Švýcarskem vede hlavní evropské rozvodí, tedy čára, která odděluje toky směřující na sever, tedy severoevropská moře (Severní moře), a toky směřující na jih, tedy jihoevropská moře (Středozevní nebo Černé moře) (Sopouch, 1989, s. 11). Většina řek ve Švýcarsku je ledovcového původu. Po celý rok mají dostatek velmi chladné vody (RAFT.cz, 2017). Švýcarsko má tři úmoří: Severní moře, Středozevní moře a Černé moře. Do Severního moře se odvodňuje zhruba 70% území (Rýn), do Středozevního moře cca 25% území (např. Ticino, Rhône) a cca 5% území se odvodňuje do Černého moře (Inn) (Sopouch, 1989, s. 11). Díky reliéfu, který se ve Švýcarsku nachází, jsou řeky většinou prudké, a to má vliv na výrobu energie ve vodních elektrárnách, které na jejich tocích vznikají (švýcarsko.org, 2017).

Rýn je nejdelší řekou na území Švýcarska, jeho délka činí zhruba 1240 km, z toho Švýcarskem protéká 375 km. Vzniká soutokem Předního a Zadního Rýna na východě Švýcarska. Rýn se dá považovat za hraniční tok, teče podél hranic s Lichtenštejnskem, Rakouskem, Německem a Francií, přes Německo pak pokračuje do Nizozemska, kde je zakončen deltou do Severního moře. Řeka je splavná už od Švýcarska, respektive Basileje (leporelo.info, 2017). Na toku se nachází jedna z několika zajímavostí země, a to jsou Rýnské vodopády. Vodopády jsou staré okolo 14 000–17 000 let a vznikly v poslední době ledové při činnosti ledovců. Tyto vodopády se nachází nedaleko města Schaffhausen, které si díky vodopádům vysloužilo přezdívku Rheinfallstadt. Lze je

⁴ Dnes Obersee

⁵ Dnes Untersee

pozorovat hned z několika plošin, které jsou v jejich blízkosti, případně z lodi, která pod vodopády dělá výletní plavby. Voda padající dolů dosahuje výšky 23 m, přičemž nejvyšší schod má 12 m. Vodopády mají za sebou jen dvě zajímavá období a to v roce 1880, kdy byly vodopády nejsušší v jejich historii. Podobně suché období měly po té v roce 1913, tehdy sucho nebylo tak razantní. Další zajímavostí byl rok 1963, kdy zamrzl celý Rýn, včetně Bodamského jezera a Rýnských vodopádů (Moje-Švýcarsko.cz, 2017).

Při rozdávání dotazníků respondentům pro moji práci, jsem si já sám neuvědomil, že Rýn začíná ve Švýcarsku. Z dotazovaných si na řeku vzpomnělo 11 lidí ze 105 tázaných, kteří se pokusili znázornit řeku do slepé mapy.

Rhône a Ticino jsou jedny z řek, které se odvodňují do Středozemního moře. Zatím co Rhône pramení ve Švýcarsku a protéká přes Francii do moře, tak Ticino je levý přítok italské řeky Pád. Rhône je dlouhá přes 800 km, přičemž na území Švýcarska zaujímá okolo 250 km, protéká Ženevským jezerem, kde po té opouští Švýcarsko a pokračuje dále do Francie. Ticino je dlouhé 248 km, z toho 90 km je na území Švýcarska. Stejně jako předchozí jmenované řeky i Ticino protéká jezerem Lago Maggiore, kde opouští zemi a pokračuje do Itálie. Jmenované jezero leží totiž částečně ve Švýcarsku a částečně v Itálii (Sopouch, 1989, s. 12).

Řeka Inn odvodňuje nejvýchodnější část Švýcarska. Její délka je necelých 520 km, z nichž 100 km je ve Švýcarsku. Pramen řeky je na území Švýcarska, kterému patří nejhornější úsek řeky. Jméno si vysloužila díky údolí Innu, kterým protéká. Řeka pak dále protéká Rakouskem a Německem, kde se vlévá do Dunaje, který následně pokračuje do Černého moře (Tyroly, 2017).

2.3.3. Vodní elektrárny

Švýcarsko se naučilo těžit z toho, že většinu její rozlohy pokrývá horský masiv. Alpská pohoří by při budování ekologické energetické infrastruktury mohla být na obtíž, ale zde udělali z nevýhody svoji výhodu. Vodní elektrárny se tak hojně využívají především v oblastech prudkých toků, díky čemuž jsou na tom například Švýcarsko nebo Norsko ve výhodě. V roce 1990 byl vyhlášen zákaz výstavby jaderných elektráren, i přes tento zákaz tvoří jaderná energie 40 % kapacity energie. Zbýlých 60 % pak právě připadá vodním elektrárnám. Švýcarsko je jedna ze zemí, která si díky svým hydroelektrárnám

dokáže vyrobit dostatek energie pro svou spotřebu (Švýcarsko, 2017). Nápad o vybudování čisté energie se ve Švýcarsku začal rodit už v roce 1957, kdy se rozhodli vybudovat kaskádu vodních nádrží v kantonu Glarus, tzv. soustavu Linth–Limmern. Její první část byla dokončena v roce 1968, a od té doby se rozšířila o systém pěti propojených nádrží a tří vodních elektráren. Tato soustava je schopna zásobovat třetinu země vlastní elektrickou energií (Dohnal, 2016).

3 Humánně-geografická část

3.1. Základní informace

Švýcarsko je považováno za zemi položenou v alpském regionu střední Evropy. Zatímco je země obdivovaná hlavně díky své kráse alpské přírody, Švýcaři si vydobyli uznání svojí pracovitostí, technickou vynalézavostí a demokratickým systémem. Švýcarsko se považuje za jednu z nejbohatších zemí světa (Czupryn, 2010, s. 17). Na severu sousedí s Německem, na východě s Rakouskem a Lichtenštejnskem, na jihu s Itálií a na západě, severozápadě s Francií. Švýcarsko je tvořeno 23 kantony, z nichž 3 kantony se dělí na půl kantony, tzn. celkem 26 kantonů. Všechny kantony mají vysoký stupeň samosprávy a mají vlastní vládu a parlament (Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2016). Každý z 26 kantonů přitom nabízí vlastní kulturní tradice, kroje, gastronomii (např. Ticinská Busecca nebo Bernská Märitsuppe). Jednotlivé kantony se také liší v dodržování svátků, které mohou dodržovat odlišně (např. Velikonoční pondělí drží celé Švýcarsko, kromě kantonu Valais/Wallis). Najdeme pouze čtyři svátky, které dodržuje celá země⁶ (Švýcarsko, 2017). Výše zmíněné je zapříčiněno tím, že všechny kantony jsou autonomní (Žáková, 2007, s. 4). Všechny kantony mají dále vlastní daňový, právní, vzdělávací a finanční systém a představují jakési nezávislé státy ve Švýcarské konfederaci (Czupryn, 2010, s. 18). Od roku 1848 je stále hlavním městem Bern, ačkoliv není největším městem v zemi, kterým je Curych (Williams, 2013, s. 250).

Švýcarsko je země neutrální (i ve světových válkách), ovšem neznamená to, že je to neozbrojená země. Vojenská služba je zde povinná pro všechny muže, kteří jsou schopni narukovat a to do věku 42 let. Švýcaři se nezapojují do žádných mezinárodních konfliktů. Jedinými vojáky, kteří jsou na zahraniční „misi“, jsou příslušníci Švýcarské gardy, která už přes 500 let střeží Vatikán (Žáková, 2007, s. 7). Jedná se o poslední zemi v Evropě, která má ještě povinnou vojenskou službu (Teller, 2011, s. 487). Pravidelný výcvik trvá 17 týdnů a následně jsou už branci povoláváni na průběžné střelecké výcviky (Chování.eu, 2017).

⁶ Nový rok, Nanebevstoupení páně, Státní svátek Švýcarska a Vánoce (Švýcarsko, 2017).

3.2. Obyvatelstvo

Zatímco Jura na severu a alpský region na jihu jsou osídleny řídko, nejvyšší hustota obyvatelstva a největší koncentrace průmyslové produkce je v Mittellandu a to zejména v okolí Bernu, Ženevy, Lucernu a Curychu (Czupryn, 2010, s. 18). Plocha země je 41 277 km² a má 7,63 milionu obyvatel, z toho zhruba 21 % obyvatel tvoří cizinci. Z celkových 7,63 milionů obyvatel je 42 % obyvatel římskokatolického vyznání, 35 % protestantského vyznání, 19 % vyznává jiné než zmíněné víry a 4 % jsou stoupenci muslimské víry (Williams, 2013, s. 333). V dnešní době je ovšem na zamyšlenou, o kolik toto procento muslimské víry narostlo, díky světové migraci, která je v posledních letech hitem.

Člověk, který momentálně bydlí ve Švýcarsku, ale nemá státní příslušnost, je definován jako cizinec. Tento pojem pak zahrnuje všechny příslušníky cizích zemí, kteří mají povolený pobyt alespoň na 12 měsíců. Počet cizinců od roku 2011 malým tempem narůstá. V roce 2011 to bylo celkem 1816 cizinců, v roce 2015 jejich počet vystoupal na 2048,7 cizinců (Federal Statistical Office, 2015).

3.2.1. Jazyk(y)

V zemi jsou oficiální tři jazyky, němčina (německý dialekt), francouzština a italština. Zatím co v severním, východním a středním Švýcarsku se mluví německy (64 %), na západě převládá francouzština (20 %) a na jihu italština (6,5 %). I přesto se zde dá domluvit i jinými jazyky, například portugalsky, španělsky nebo třeba albánsky (Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2016). To je způsobeno vlivem žijících obyvatel, kteří nejsou jen Švýcaři. Čtvrtým národním jazykem je pak rétorománština, kterou se dokáže domluvit okolo 0,5 % populace (méně než 50 000 lidí). Jedná se o starobylý jazyk, který se dnes už tolik nepoužívá, používá ho nevelká skupina populace v oblasti Graubündenu, kde se mluví hlavně německy a italsky. V roce 1938 byla rétorománština sice uznána za úřední jazyk, ale průzkum proveden v 80. letech minulého století dokázal, že rétorománštině hrozí zánik. Kvůli tomu se Švýcarsko rozhodlo vytvořit jednotný rétorománský jazyk rumantsch grischun, který se ujal jen s velkými obtížemi (Czupryn, 2010, s. 15). Díky těmto jazykům, se země může pochlubit čtyřmi různými oficiálními názvy – Schweiz (německy), Suisse (francozsky), Svizzera (italsky) a Svizra (rétorománsky). To je asi jeden z důvodů, proč se na mincích uvádí římský název Helvetia. Tento název je odvozený od prvního označení, se kterým přišli Keltové, jenž

byli první, kdo toto území osídlovali. Jako mnohojazyčná země ve středu Evropy bylo Švýcarsko vždy místem, kde se střetávaly severní, jižní, francouzské a italské vlivy. To je jeden ze základů k otevřenému a tolerantnímu obyvatelstvu (Žáková, 2007, s. 6).

Všechny jazyky se ve Švýcarsku ovšem liší od standardní verze. Švýcarská němčina je zcela jiná, než kterou se mluví v Německu či Rakousku, má vlastní slovní zásobu, syntax a gramatiku. Ovšem i švýcarská němčina má své nářečí, například dialekt v Basileji je jiný než v Curychu. Avšak pro psanou němčinu se používá tak zvaná Hochdeutsch, která je stejná jako němčina používající se v zemích, kde je úředním jazykem. Naprosto stejně jako němčina jsou na tom francouzština a italština, i ty zde mají jinou podobu než u jazyku používaného za hranicemi (Teller, 2010, s. 494).

3.3. Politický systém

Od přijetí ústavy v roce 1848 je Švýcarsko spolkovým státem⁷. Státní uspořádání je federalistické a politicky je rozděleno do třech úrovní (obec, kanton, spolek) (švýcarsko.org, 2017). Federalismus znamená, že je vše organizované ze zdola nahoru. Švýcaři jsou tedy nejprve občané obce, potom občané kantonu a po té teprve Švýcary. Z toho vyplývá, že prvotní zájem je věnován obci, druhý kantonu a třetí až zemi. Na kantonu je to, co nezvládá obec a na Spolku to, co nezvládá kanton⁸ (Neuenschwander, 2011, s. 61). Zákonodárnou moc zastává Spolkové shromáždění (Národní rada a Rada kantonů). Výkonná moc je vedena Spolkovou radou, ze které se pak na jeden rok volí spolkový prezident (Švýcarsko, 2017).

3.3.1. Zákonodárná moc

Zákonodárná moc je v rukou Spolkového shromáždění (parlamentu). Je složená z Národní rady a Stavovské rady. Národní rada se skládá z 200 poslanců, kteří jsou voleni na dobu 4 let (poslanci se volí podle počtu obyvatel a ústavami daného kantonu). Stavovská rada má 46 poslanců. Jednotlivé kantony do ní vysílají po dvou poslancích, polokantony po jednom. Pro přijetí rozhodnutí je potřeba souhlasu obou komor. Spolkové shromáždění zasedá zhruba 4x ročně a volební právo mají Švýcaři starší 20 let (Cestování - Čundr.cz, 2017).

⁷ Po USA druhý nejstarší na světě (švýcarsko.org, 2017).

⁸ Například ve Švýcarsku není jeden ministr školství, ale 26 ministrů za každý kanton (Neuenschwander, 2011, s. 61).

K nejvýznamnějším stranám patří liberální demokrati, sociální demokrati, křesťanští demokrati a Švýcarská lidová strana (Czupryn, 2010, s. 18). V roce 2011 přišlo k volbám 49 % voličů. Tehdy vládnoucí Švýcarská lidová strana ztratila velké procento hlasů (chtěli překonat 29 % hlasů z roku 2007), i Sociálně demokratická strana zažila pokles, protože voliči se rozhodli podpořit strany zelených, liberalistické strany nebo konzervativní demokrati (Williams, 2013, s. 332).

3.3.2. Výkonná moc

Výkonnou moc zastupují Spolkové (státní) rady, které jsou složené ze sedmi spolkových radů (ministrů) volených na čtyřleté období, volí je Spolkové shromáždění (Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2016). Spolková rada se volí na základě konkordance⁹ (Švýcarsko-česká spolupráce z Fondu Partnerství, 2017). Předsedou vlády je spolkový prezident, který je vždy volen na jeden rok. Prezidenta volí Sjednocený spolkový parlament, u kterého se obě komory spojí do jedné (Švýcarsko – státní zřízení / politika, 2017). Prezident je jeden ze sedmi ministrů Spolkové rady, avšak prezident zde nemá nijak zvláštní funkce, spíše má funkci reprezentativní (Cestování - Čundr.cz, 2017).

3.3.3. Referendum

O některých věcech nebo sporných bodech pak mohou rozhodovat přímo občané v referendu (Czupryn, A., 2010, s. 19). Švýcarsko je tedy demokracií referenda. To znamená, že národ má díky své iniciativě a referendu přímý vliv na ústavu. Švýcaři tohoto práva využívají zhruba pětkrát do roka na národní, kantonální a obecní úrovni. Mnoho záležitostí je však upraveno spíše kantonálně (Neuenschwander, 2011, s. 62) Občané jsou vlastně jakýmsi suverénem, jimž podléhají všechna rozhodnutí, ať už o zákonech a ústavách (legislativa) nebo o věcných záležitostech (exekutiva) (Cestování - Čundr.cz, 2017).

3.4. Hospodářství

Švýcarská ekonomika je založena hlavně na bankovníctví a mezinárodním obchodu. Dále na výrobním průmyslu, zemědělství a turistickém ruchu, který podporuje hlavně sport a samotná kultura země. Životní úroveň je zde vysoká, nezaměstnanost naopak

⁹ Co největší počet stran ve vládě (Švýcarsko-česká spolupráce z Fondu Partnerství, 2017).

nízká (3,9 %) a průměrný plat (čistá mzda činí okolo 150 000 Kč) (finance.cz, 2016) na obyvatele patří k jedněm z nejlepších na světě (Czupryn, 2010, s. 19). Švýcarsko má nadprůměrný počet nadnárodních společností, například Nestlé, ABB nebo Credit Suisse. Jen jedna oblast hospodářství je ovládnuta zcela domácími firmami, jsou to maloobchody, které jsou kontrolovány dvěma domácími koncerny Migros a Coop (Neuenschwander, 2011, s. 63).

3.4.1. Zemědělství

Zemědělství je v zemi na velmi vysoké úrovni, pěstují se zde obdobné plodiny jako u nás. Významný podíl má v zemědělství živočišná výroba (chov zvířat). Nejčastější je zde pastevectví skotu (Kalivoda, 2006, s. 8). V zemědělství pracují sice jen 4 % obyvatel, ale i přesto se tento obor těší dobrému postavení. Dotace, které jsou pro zemědělství určeny, jsou jedny z nejvyšších na světě. Z těchto dotací nemají prospěch jen zemědělci, ale také i krajina, která se udržuje v podobě sídelního prostoru (Czupryn, 2010, s. 19). Tyto dotace mají za cíl pomoci přejít zemědělcům na ekologické zemědělství. Například v kantonu Graubünden už toto rozhodnutí udělalo 50 % sedláků a odbyt biopotravin v maloobchodech dosáhl více jak 30 % (Neuenschwander, 2011, s. 63).

3.4.1.1. Sýr

Chov hospodářských zvířat (hlavně skotu) je velmi důležitý a představuje zhruba tři čtvrtiny země. Zbylou jednu čtvrtinu země tvoří mlékárenská a rostlinná produkce. Do této kategorie se pak řadí hlavně sýr a čokoláda. Polovina z celé produkce sýrů se vyváží do zahraničí (Czupryn, 2010, s. 19). Výroba sýra je jedna z dlouhých tradic Švýcarska. Každý rok se zhruba vyprodukuje 180 000 tun tohoto produktu. V roce 2010 dosáhla konzumace sýra zhruba 21,5 kg na osobu. Hlavními odběrateli jsou Itálie, Francie a Rakousko. Na výrobu jednoho kilogramu sýra je potřeba cca deset litrů mléka. Hlavními švýcarskými sýry jsou Ementál, Gruyère, Sbrinz a Raclette. Čím dál tím více začínají být také populárnější místní speciality jako například Tête de Moine, Mutschli nebo čerstvé sýry jako mozzarella nebo camembert (Landwirtschaft, 2017).

3.4.1.2. Čokoláda

I přestože je dnes Švýcarsko považováno za čokoládovou zemi, s její výrobou byli trochu pozadu. První doložený výskyt čokolády na území Švýcarska se datuje k roku

1697, díky starostovi Curychu (Heinrich Escher), který ji sem přivezl. V této době však jiné evropské země již zaplavovaly trh čokoládou. První továrny na čokoládu se v zemi začaly objevovat v 19. století, avšak i tak se dostaly hned do popředí (předběhli tehdejší dominantní země jako Německo či Francii). Většina švýcarských čokolád pak nese jména po svých zakladatelech (Lindt & Sprüngli, Nestlé nebo Favarger) (Čokoláda.info, 2017). V posledních letech se zvýšila produkce čokolády a to díky tomu, že se zvýšila poptávka. Stejně jako u sýra, země vyprodukuje zhruba 180 000 tun čokolády. Obrat v čokoládovém průmyslu tvoří 1,68 miliard franků, z toho ve Švýcarsku to dělá okolo 891 milionů franků (k roku 2013). V roce 2013 se z celé produkce čokolády vyvezlo 61,2 % produktů. Oproti roku 2012 se prodej v zahraničí zvedl o 5,6 %, což činí okolo 110 000 tun čokolády. Hlavním odběratelem čokolády je Německo, které odebírá 24,7 % exportované čokolády, dále Velká Británie (12, 8 %) a Francie s 8 %. Celkový prodej do zemí EU se zvedl o 18,5 %. V roce 2016 se snědlo ve Švýcarsku okolo 12 kg na osobu (Tages Anzeiger, 2014).

3.4.2. Průmysl

V zemi nalezneme minimum přírodních zdrojů a tak se musí švýcarský průmysl specializovat na zhodnocení dovezených surovin. Panuje zde lehký průmysl a to díky výrobě hodinek či nožů. Hlavním odvětvím je rozhodně hodinářství, vyrábí se zde několik světových značek (Tissot, Rolex, Swatch). Většina švýcarských podniků ovšem patří ke světové špičce. Další podíl na hospodářství má strojírenský, farmaceutický a chemický průmysl (Kalivoda, 2006, s. 8).

Rozvoj hospodářství také podporují služby, především bankovní a pojišťovací služby. Ve službách pracuje 70 % zaměstnaných občanů (Neuenschwander, 2011, s. 63). V zemi působí okolo 400 bank, které mají skoro 3500 poboček. Ze zmíněných 70 % zaměstnanců ve službách jich 110 000 pracuje v bankovníctví. Mezi nejvýznamnější banky patří například Union Bank of Switzerland, Credit Suisse, a Schweizerische Nationalbank. Ve švýcarských bankách je uloženo cca 3 400 miliard švýcarských franků, což je zhruba jedna třetina celkového majetku v ostatních světových bankách. Švýcarské finanční instituty lze rozdělit do šesti skupin – Velké banky, kantonální banky, regionální banky a spořitelny, zápůjční banky, finanční společnosti a privátní banky (Gola, 2004).

Jediná banka, která není závislá na Spolkové radě, je Švýcarská národní banka. Tato banka je nezávislá od roku 1905. Při problematice, která se týká financí, se členové národní banky schází s vládou a projednávají a hledají řešení. Akcie švýcarské národní banky vlastní více než z poloviny kantony (Gola, 2004).

3.5. Doprava

Švýcarsko disponuje jednou z nejhustších sítí veřejné dopravy. Celkem tuto síť tvoří zhruba 26 000 kilometrů železničních, autobusových a lodních tras, které propojují i okrajové kouty země (Švýcarsko, 2017). Promyšlenost a návaznost spojů můžeme Švýcarům jen závidět. Obyvatelé jsou zde přesní nejen při výrobě hodinek, ale i při cestování. Vlaky a autobusy jezdí zpravidla na čas, jediné, co mívá lehké zpoždění, je letecká doprava (Švýcarsko, 2017). Promyšlenost dopravního systému je obdivuhodná. Jak je již zmíněno výše, jednotlivé spoje vyjíždějí vždy na čas a jízdní řády vlaků a autobusů jsou propojené natolik, aby jeden ze spojů vždy navazoval na ten druhý; zpravidla autobus navazuje na vlak tak, aby se cestující mohli přepravit i do míst, kam vlak nejezdí (Teller, 2011, s. 5). Díky scénérii, která v zemi panuje, je pak cestování radost, hlavně pro turisty (Šenlug, 2017).

Vzhledem k tomu, že se Švýcarsko nachází v Schengenském prostoru, nemusí se ukazovat pas při vstupu do země, ať už se cestuje letecky či po zemi. Samozřejmě že to neznamena, že při přechodu přes hranice nepotřebujeme žádný doklad (Williams, 2013, s. 365). Z vlastní zkušenosti ovšem vím, že pokud do země jedete s jinou poznávací značkou, než je švýcarská, je šance, že vás na hranicích budou celníci kontrolovat a vyptávat se, proč do země jedete a za jakým účelem.

3.5.1. Automobilová doprava

Švýcarské silnice jsou dobře udržované. I přestože se jedná o alpskou zemi, většina alpských silnic je po celý rok i tak průjezdná. Často jsou staré silnice nahrazeny tunely, které spojují jednotlivé průsmyky. Pravidla silničního provozu jsou zhruba stejná jako v České Republice. Liší se jen maličkostmi jako například v povolené rychlosti na dálnici, která je ve Švýcarsku 120 km/h. Další odlišností je třeba hladina alkoholu, kdy ve Švýcarsku může mít řidič hladinu alkoholu na hranici 0,5 promile. Pokud nepočítáme dálniční známku (roční známka stojí 40 franků; na kratší dobu nelze) za mýtné, pak je tu úsek u italských hranic, kde je speciální mýtné za průjezd. Jedná se

o Svatobernardský tunel, který je zpoplatněn částkou cca 30 franků (Williams, 2013, s. 369). Tunel je zde proto, aby toto spojení mezi Itálií a Švýcarskem bylo možné využívat celý rok. Jinak by silnice vedená přes průsmyk nebyla od října do května sjízdná. Tunel je stále rozšiřován a zdokonalován vzhledem k požadavkům dnešní situace na silnicích (Blahůšek, 2010, s. 115-116).

Pokud se ovšem hrubě poruší dopravní předpisy, například velké překročení rychlosti, může být vozidlo zabaveno a co víc, i prodáno. Toto pravidlo si zřídili, aby odradili co nejvíce lidí od tohoto páchání (Switzerland.cz, 2014).

3.5.2. Železniční doprava

Švýcarské železnice mohou být považovány za další symbol této země. Jedná se o jednu z oblíbených přeprav a to nejen u turistů. Dlouho však nic nenasvědčovalo tomu, že by se ve Švýcarsku mělo železnicím dařit, jako tomu bylo třeba v USA nebo Anglii. První železniční trať byla vystavena v roce 1841 mezi francouzským Štrasburkem a Basilejí. První vnitrozemská železnice pak vedla z Curychu do lázní Baden a to od roku 1847. Na této trase, která měřila 30 km, museli také dělníci vytvořit první tunel, což předznamenalo vývoj švýcarských železnic (Švýcarská železnice, 2015). Rozmach železničních tratí, viaduktů a tunelů pak propukl v polovině 19. století, což byla reakce na průmysl. Díky horskému terénu se musely do nitř hor prorážet tunely a přes údolí se stavěly viadukty. Na konci 19. století byla země už propojená sítí úzkokolejek, zubaček (hlavně strmé svahy) a tratěmi s běžným rozchodem (Czupryn, 2010, s. 28). Výstavba železnic pak přispěla rozvoji nejen průmyslu, ale i cestovnímu ruchu, a to především v horských oblastech. Pro turisty už nejde jen o dopravní prostředek, jde také o zážitek, protože Švýcaři nabízí tzv. panoramatické expresy. Zajímavostí je, že například horské tratě Bernina a Albula jsou zařazeny na seznam UNESCO od roku 2008 (Švýcarské železnice, 2015).

Co se týče železniční dopravy, za zmínku stojí největší a nejhlubší tunel¹⁰, který ve Švýcarsku nalezneme a zároveň jde o nejdelší a nejhlubší tunel na světě. Tento tunel Švýcaři budovali neuvěřitelných 17 let a je dlouhý přes 57 km (přesně 57,1 km) a v některých částech leží pod povrchem až 2,3 km. Jedná se o Gotthardský tunel, který by měl odlehčit alpským silnicím od nákladní dopravy. Ekologové si myslí, že by se

¹⁰ V ČR nejdelší tunel 1,76 km (Mapy.cz, 2017).

nákladní doprava, právě díky GBT, mohla o polovinu snížit. Na tunelu pracovalo 2500 horníků, kteří vytěžili horninu o objemu pěti pyramid v Gíze. Výstavba tunelu stála 12 miliard švýcarských franků (302 miliard korun) (Drábek, 2016).

3.6. Sport

Švýcaři, které můžeme považovat za sportovní národ, těží hlavně ze své alpské krajiny. Kdyby Švýcarsko nemělo několik čtyřtisícovek, jeho tvář, kultura a život by vypadaly jinak. Geografické podmínky jsou právě tím, co tvoří základ toho, že obyvatelé jsou orientované právě na přírodu. Hlavně díky impozantní krajině se o Švýcarsko začali zajímat turisté ve velkém a stala se z něho oblíbená turistická destinace (Williams, 2013, s. 341). Co se týče sportu, všichni víme, že Švýcarsko nejvíce těží ze zimních sportů. K oblíbeným zimním aktivitám patří tedy běh i sjezd na lyžích nebo sjíždění divokých řek (Czupryn, 2010, s. 20). Ovšem dříve než lyžování zde byla vysokohorská turistika. Hlavně v 19. století, zlatém věku alpinismu, byl o výstup na hory velký zájem (hlavně britští horolezci). Díky náporu britských horolezců byl založen v roce 1857 první alpský klub na světě, jehož sídlo se nachází v Londýně. O šest let později byl založen alpský klub ve Švýcarsku. Horská turistika se pak podílela na vytváření alpské krajiny, protože díky ní vznikly první horské chaty, hotely, železnice a lanovky. Britové si oblíbili hlavně Svatý Mořic, kde trávili zimy. Právě díky olympiádě ve Svatém Mořici se ze Švýcarska stalo magické místo (Williams, 2013, s. 342). Svatý Mořic získal oblíbenost díky sázce tehdejšího hoteliéra Johannese Badrutta, který se vsadil s Brity, že pokud přijedou v zimě a nebude se jim zde líbit, zaplatí jim veškeré náklady za cestu a pobyt. Avšak sázku vyhrál a Britové tady první zimu strávili dva měsíce. Následující rok přijelo o mnoho Britů víc. Svatý Mořic se však zapsal do historie i něčím jiným, například prvním elektrickým osvětlením, elektrickými tramvajemi, prvním golfovým turnajem v Alpách nebo koňskými zimními dostihy. V paměti lidem uvízly hlavně olympijské hry v roce 1928, po kterých o rok déle byla založena první lyžařská akademie. Zimní hry se zde opakovaly ještě o dvacet let později. Dodnes je Svatý Mořic využíván pro mistrovství světa v alpském lyžování (Žáková, 2011, s. 30-31).

V některých venkovských oblastech se ovšem dodržují stále tradiční sporty. Já osobně jsem do svého dotazníku zanesl sporty jako Schwingen a Hornussen, které se pokusím vysvětlit. Ovšem jsou tu i jiné sporty, například jódlování (v červenci se koná šampionát) nebo Wafflenlauf, což je běh do kopce na velkou vzdálenost ve stejnokroji,

s batohem na zádech a puškou (Czupryn, 2010, s. 21). Ovšem zpět ke sportům Schwingen a Hornussen. Hornuseen se hraje na dvě mužstva, které mají 16-18 hráčů, z nichž jeden odpaluje dlouhou zahnutou holí „puk“ (Hornuss), který se snaží zbytek hráčů zastavit pomocí „plácaček“ připomínající dopravní značky. Schwingen je bojový sport, který mě osobně připomíná sumo. Zápas se odehrává pod širým nebem v písku a účastní se ho jen amatéři, bez ohledu na váhovou kategorii. Vítěz tohoto sportu dostane věnec z dubového listí a dar, většinou krávu (Williams, 2013, s. 342).

3.7. Tradiční akce

Ve Švýcarsku se odehrává celá řada festivalů a slavností, ať už místního nebo světového významu. Koná se zde tolik akcí, že není možno je vyjmenovat naprosto všechny (Teller, 2011, s. 20). Těmito akcemi pak žijí města i vesnice, ve kterých kulturní programy probíhají. Nedá se říci, že všechny akce probíhají v celé zemi, protože každý kanton má své tradice. První tradice, která je nejdůležitější pro Švýcary, je založení Švýcarské konfederace 1. srpna, kdy celá zem slaví. Pořádají se ohňostroje, koncerty nebo lampionové průvody. Tento den má být vzpomínkou na vznik Konfederace roku 1291 (Czupryn, 2010, s. 30). Asi nejznámější akcí ve Švýcarsku je Ženevský autosalon, který se zde pořádá už od roku 1905. V roce 2017 se uskuteční už 87. ročník a koná se pravidelně v březnu (Vaverka, 2016).

Pro milovníky hudby se pak najde několik hudebních festivalů. Ten nejzajímavější je pravděpodobně Street Parade v Curychu. Tento festival se koná ve městě od roku 1992 a letos ho čeká 26. ročník. Festival probíhá přímo v ulicích Curychu (část města se kvůli akci musí zavřít). Jedná se o hudební přehlídku techna a elektro hudby (Street Parade, 2017).

Mezi tradiční akce patří určitě Fasnacht, Alpaufzug (stáda krav, které jsou ověnčené, jsou vyhnána do vyšších pastvin a ve vesnicích probíhají oslavy; začátek června), Combats des Reine (zápasy krav v římském amfiteátru, jenž jsou rozděleny podle váhy, věku a počtu telat, vítězka je vyhlášena za královnu stáda; akce probíhá různě od poloviny dubna do konce léta) nebo třeba filmový festival v Locarnu. Nechybí zde ani jejich pojetí sv. Mikuláše (po celém Švýcarsku trhy a průvody na počest Mikulášova příchodu; slaví se 6. 12.) a Vánoce. Vánoce se slaví v celé zemi až 25. 12. Ze zde vyjmenovaných je největší akcí Fasnacht. Jedná se o jakýsi karneval, který trvá po tři dny a tři noci za zvuku bubnů a pikol, konaný v kostýmech (Švýcarsko, 2010, s. 33).

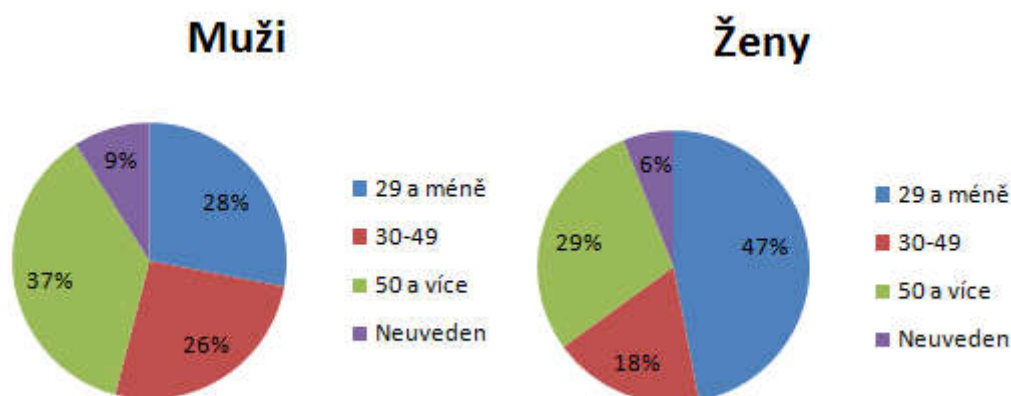
Fasnacht¹¹ se koná pravidelně na konci února-záčátek března a jeho největšími oslavami žijí města jako Basilej, Luzern či Bern. Tohoto festivalu se účastní okolo 20 000 účastníků v kostýmech. Festival vyjadřuje radost ze života a má oslavovat právě život (TimeOut, 2016).

¹¹ Fasnacht = V ČR tuto akci připomíná masopust (TimeOut, 2016).

4 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření, jak již bylo zmíněno, se zabývá Švýcarskem. Přesněji tím, co česká populace o dané zemi ví. Vytvořený dotazník, který se nachází v příloze A, vyplnilo celkem 105 respondentů ze 115 dotazovaných. Z těchto 105 dotazovaných se jedná o 54 mužů a 51 žen, což tvoří poměr 51 % ku 49 %. Věkové rozložení respondentů je 16-82 let (**Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**), jenž jsem rozdělil do čtyř věkových skupin:

- méně než 29 let
- 30-49 let
- nad 50 let
- skupina, kde věk nebyl uveden

Obr. 3: Věkové složení respondentů (Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědi z dotazníků)

4.1. Metodika výzkumu

Veškeré respondenty jsem oslovil v rámci Libereckého kraje a dotazování probíhalo od října do konce prosince roku 2016. Nejvíce z dotazovaných občanů byly ženy ve věkové skupině pod 29 let.

Dotazník byl rozdělen na dvě části: slepá mapa a vědomostní část. Pojmy ze slepé mapy jsem rozdělil z geografického hlediska a na pojmy negeografické. Odpovědi na otázky jsem zpracoval do tabulek. Ze 105 dotazovaných respondentů se našlo 11, kteří do

mapy nezakreslili vůbec nic. Jejich odpovědi na to, proč nic nezakreslili, byli většinou takové, že nevědí, co mají zakreslit, či si nedokázali ze Švýcarska nic představit. Právě díky první části jsem dotazník nechal vyplňovat „face to face“, jelikož vyplnění mapy pomocí internetu by bylo pro respondenty složité a namáhavé. Avšak díky osobnímu setkání s lidmi jsem se dozvěděl důvody, proč nechtějí do mapy nic zakreslovat, také jsem zjistil, že důvodem mohla být většinou nepozornost, protože si nevšimli světových stran zaznamenaných u mapy či chtěli pomoci při vyplňování ať mapy nebo otázek. Právě díky osobnímu dotazování respondentů mám tu výhodu, že zhruba vím, proč se tak rozhodli nebo proč nic nevyplňovali.

Dále jsem v dotazníku umístil dvě otázky, které měli správně více jak jednu možnost. Pro lepší přehled jsem to respondentům napsal do závorky. Ovšem někteří respondenti to vůbec nerespektovali a odpovídali, jak se jim zlíbilo. Například tam, kde jsem právě napsal, že je správně více jak jedna možnost, vybrali pouze jen jednu možnost. Naopak v jiných otázkách, kde jsem tuto možnost nenabídl, zakroužkovali „klidně“ dvě nebo tři odpovědi.

Všechny pojmy a nejvíce správných odpovědí jsou v tabulce podbarveny žlutou barvou, pro lepší přehlednost čtenáře. Ovšem ve vědomostní části se stalo, že ne vždy byla správná odpověď tou nejčastější, a tak jsem nejčastější odpověď podbarvil šedou barvou.

4.2. Mentální (slepá) mapa

Jak je již zmíněno výše, celkem 11 lidí do mapy nezakreslilo vůbec nic. Jejich reakce na dotaz proč je mapa prázdná, byla, že nevědí co kreslit nebo kam. Někteří respondenti potřebovali jen pomoci jak začít, poté pochopili a začali vyplňovat dále. Ovšem našli se i respondenti, kteří se na mapě „vyřídili“ a mapu vyplnili skoro dokonale (Příloha B). Někteří jedinci místo toho, aby zakreslovali do mapy, napsali do ní nebo vedle ní, co o zemi ví. Několik respondentů vypsalo místní fotbalové kluby či sportovce, jiní zase vedle mapy napsali, jakou měnu země má. Jeden z respondentů (17 let) vypsál, jak se Švýcarsko chovalo během světových válek, hlavně že Švýcarsko zbohatlo během druhé světové války, kdy sem své jmění ukládali Židé před Němci. Další jedinec (66 let) napsal do mapy vybrané fotbalové kluby, a dále že se zde nachází spousty podzemních bunkrů z druhé světové války. Tito dva jedinci jsou z mužské kategorie, kteří se spíše uchýlili k textové části než k malování pojmů. V malování pojmů byly zase lepší ženy,

kdy se celkem pět respondentek uchýlilo k malování (namalovaná kravička, nůž, čokoláda, atd.). Všechny tyto pojmy z mapy pak byly zpracovány do několika tabulek, kde jsou rozděleny z geografického a negeografického hlediska.

4.2.1. Geografické pojmy

Ze 105 dotazníků bylo pouze 11 map vráceno prázdných (6 u mužů a 5 u žen). Veškeré pojmy byly zpracovány do tabulky, ve které jsou rozděleny na chybně umístěné pojmy a správně umístěné pojmy (Tabulka 1). Lépe pro porovnání je tabulka rozdělena na muže a ženy s celkovým součtem pojmů. Celkem bylo zaneseno 389 pojmů od obou pohlaví (229 pojmů u mužů a 160 pojmů u žen). Nejčastěji byly do mapy zakresleny města a to ze 49 %, následovaly sousední země s 16,5 %. V těsném závěsu byly Alpy s 15,2 %, na které ztratily ani ne procento jezera (14,4 %), zbytek patří ostatním pojmům, které nebyly hojně zastoupeny, jejich hodnota nedosáhla ani na 5 %. Co se týče nejčastěji zmíněných pojmů, šlo o Alpy (celkem 59), Bern (celkem 55) a Ženevu (celkem 55). Všechny nejvíce vyskytované pojmy, jak už bylo zmíněno výše, jsou v tabulce podbarveny, aby o nich měl čtenář lepší přehled. Vzhledem k tomu, že Alpy zabírají přes půl země, není divu, že je to nejčastěji zmiňovaný pojem respondentů. Muži si vzpomněli o 7 geografických pojmů víc než ženy, tedy celkem na 27 pojmů. Avšak v tomto faktu je zahrnuta i chybně umístěná „sousední“ země Slovinsko (odpověď mužského respondenta). Mezi nejčastější chybně umístěné pojmy u mužů byl Bern se 46,9 % (15) a Ženeva z 50 % (14). U žen to byly Alpy se 38 % (11) a Ženeva se 41 % (11). Co se týká zakreslených sousedních zemí, nejlépe si vedli muži, kteří ovšem bojovali s umístěním Lichtenštejnska (jeden správně z pěti).

Mě osobně překvapilo, že se našli mezi mužskými respondenty ti, kteří si dokázali vybavit i méně známá města jako Davos, Lausanne či Wil. Davos a Lausanne si odůvodňují tím, že se jedná o sportovní města. V Davosu se pravidelně jezdí světový pohár na lyžích. V Lausanne se zase hraje první fotbalová liga Švýcarska a hlavně v tomto městě zasedá olympijský výbor. Proto si myslím, že toto byly důvody, proč si na tato města několik lidí vzpomnělo. Avšak jak odůvodnit výskyt města Wil, netuším.

Tab. 1: Geografické pojmy

Muži	celkem	správně	chybně	Ženy	celkem	správně	chybně	CELKEM
Alpy	30	23	7	Alpy	29	18	11	59
Basilej	11	6	5	Basilej	2	1	1	13
Bern	32	17	15	Bern	23	19	4	55
Davos	2	2	–	–	–	–	–	2
Chur	2	2	–	–	–	–	–	2
Kostnice	3	2	1	–	–	–	–	3
Lausanne	4	2	2	Lausanne	1	1	–	5
Lucern	4	3	1	–	–	–	–	4
Saint Gallen	4	3	1	Saint Gallen	4	4	–	8
Schaffhausenn	2	2	–	–	–	–	–	2
Sion	1	1	–	–	–	–	–	1
Wil	1	1	–	Wil	2	2	–	3
Zermat	2	2	–	Zermat	1	1	–	3
Zurich	18	9	9	Zurich	16	9	7	34
Ženeva	28	14	14	Ženeva	27	16	11	55
Bodamské jezero	15	7	8	Bodamské jezero	12	9	3	27
Zurišské jezero	2	2	–	Zurišské jezero	1	1	–	3
Ženevské jezero	14	10	4	Ženevské jezero	12	9	3	26
Matterhorn	4	–	4	Matterhorn	2	–	2	6
Rýn	7	5	2	Rýn	4	3	1	11
Francie	9	9	–	Francie	5	5	–	14
Itálie	10	10	–	Itálie	5	4	1	15
Lichtenštejnsko	5	1	4	Lichtenštejnsko	4	2	2	9
Rakousko	9	9	–	Rakousko	4	2	2	13
Německo	8	8	–	Německo	5	3	2	13
Slovinsko	1	–	1	–	–	–	–	1
Dufourspitze	1	1	–	Dufourspitze	1	1	–	2

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

I přesto, že Dufourspitze je nejvyšším vrcholem Švýcarska, já sám jsem nevěděl, kde se hora přesně nachází. Na tento vrchol si vzpomněli pouze dva lidé, což může vypovídat o faktu, že se jednalo o velké znalce dané země či při vyplňování použili internetové nebo knižní zdroje.

Ze slepých map vyplněných ženami i muži, jsem vybral celkem čtyři mapy (obě pohlaví po dvou), které budou v příloze B jako ukázka. I zde budou rozděleny na mužské a ženské mapy pro lepší porovnání. Ze skupiny mužů jsem vybral jednu mapu, která byla podle mého názoru geniálně vyplněna. Druhá mapa je spíše vyplněna kuriózním

způsobem. U žen jsem stejně jako u mužů vybral jednu z těch nejlépe vykreslených map a druhou, ve které jsou negeografické pojmy doplněny lehce o ty geografické.

Dále jsem geografické pojmy rozdělil do tabulky podle kvantity pojmů v jednotlivých mapách dle věku. Největší počet pojmů je podbarven žlutou barvou pro lepší přehled. U mužů se nejvíce konceptů vyskytlo ve věkové kategorii nad 50 let, celkem jich vymysleli 20 (Tabulka 2). U žen to byla naopak mladší generace, tedy věková skupina pod 29 let, kde se našlo celkem 24 pojmů (Tabulka 3). Pro lepší porovnání mezi oběma pohlavími nalezneme pod tabulkami grafy, které obě pohlaví zároveň porovnávají (**Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**). V obou tabulkách jsou žlutě podbarveny největší počty pojmů. U obou tabulek jsem zvýraznil tři hodnoty, protože u mužů se největší počet vyskytl hned třikrát, což je důvod, proč jsem u žen také podbarvil tři hodnoty, které dosahují největšího počtu.

Tab. 2: Počet celkových pojmů u mužů

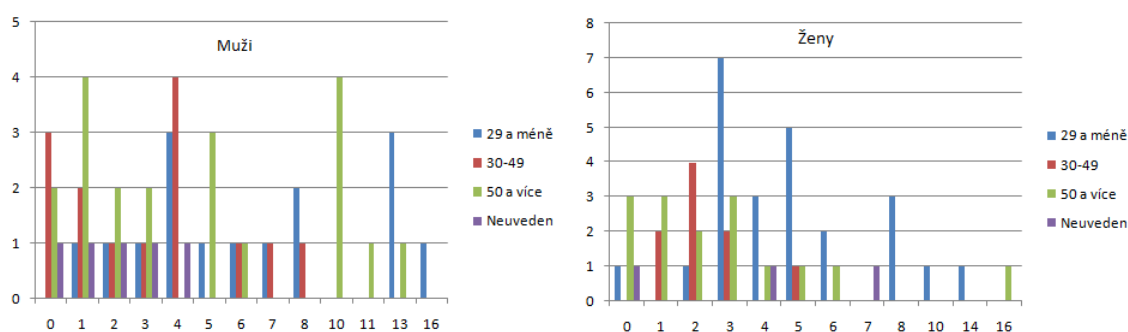
	29 a méně	30-49	50 a více	Neuveden
0	–	3	2	1
1	1	2	4	1
2	1	1	2	1
3	1	1	2	1
4	3	4	–	1
5	1	–	3	–
6	1	1	1	–
7	1	1	–	–
8	2	1	–	–
10	–	–	4	–
11	–	–	1	–
13	3	–	1	–
16	1	–	–	–
Celkem	15	12	20	5

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

Tab. 3: Počet celkových pojmů u žen

Pojmy (Ž)	29 a méně	30-49	50 a více	Neuveden
0	1	–	3	1
1	–	2	3	–
2	1	4	2	–
3	7	2	3	–
4	3	–	1	1
5	5	1	1	–
6	2	–	1	–
7	–	–	–	1
8	3	–	–	–
10	1	–	–	–
14	1	–	–	–
16	–	–	1	–
Celkem	24	9	15	3

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

Obr. 4: Celkový počet pojmů (Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

4.2.2. Negeografické pojmy

Do této kategorie patří veškeré pojmy, které se nijak netýkají mapy. Většinou se jednalo o fakta, která zmiňovanou zemi vystihují (banky, hodinky atd.). Mezi tyto pojmy byly zařazeny například jezera či hory, protože z geografického hlediska to není konkrétní pojem a nemá konkrétní lokaci. Stejně jako geografické pojmy, i tyto pojmy byly zpracovány do tabulky, ve které jsou opět porovnávány rozdíly mezi muži a ženami (Tabulka 4). Muži si vzpomněli na 15 negeografických pojmů, zatím co ženy jen na 11, z nichž stejných pojmů u obou pohlaví bylo celkem 8. Nejčastější pojem u mužů byla slova jezera (6), po kterých následoval pojem hodinky (5). U žen to byla čokoláda (8) a stejně jako u mužů to byly také hodinky (7). Vzhledem k tomu, aby byla tabulka přehledná, nejčastější pojmy jsou podbarveny žlutou barvou. Asi není překvapením, že muži si dokázali vybavit i švýcarské sportovce (hlavně individuální sportovce),

případně české sportovce, kteří hrají za švýcarské kluby. Oproti tomu se ženy držely striktně obecných pojmů (hory, jezera, hokej atd.).

Tab. 4: Negeografické pojmy

Negeografické pojmy (M)		Negeografické pojmy (Ž)		CELKEM
Banky	1	Banky	3	4
Čokoláda	4	Čokoláda	8	12
Hodinky	5	Hodinky	7	12
Hory	1	Hory	4	5
Jezera	6	Jezera	2	8
Lyže	2	Lyže	1	3
Sýr	2	Sýr	3	5
Vlajka (kříž)	4	Vlajka (kříž)	3	7
Federer	3	–	–	3
Červenka	1	–	–	1
Didi Cüche	1	–	–	1
Hingisová	2	–	–	2
–	–	Hokej	1	1
–	–	Kráva	2	2
–	–	Nůž	2	2
Suchý	1	–	–	1
Vaclík	1	–	–	1
Wawrinka	2	–	–	2

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

4.3. Vědomostní část

4.3.1. Evropská unie

Tab. 5: Je Švýcarsko v EU?

Muži				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Ano	2	3	4	–
Ne	12	11	16	5
Nevím	1	–	–	–
Ženy				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Ano	4	1	2	1
Ne	19	7	12	2
Nevím	1	1	1	–

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

Tab. 6: Je Švýcarsko v Schengenském prostoru?

Muži				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Ano	10	8	12	5
Ne	3	5	7	–
Nevím	2	1	1	–
Ženy				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Ano	13	5	6	2
Ne	10	3	5	–
Nevím	1	1	4	1

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

Z obou tabulek vidíme, že naši spoluobčané si drželi většinovou převahu ve správných odpovědích (není v EU a je v Schengenském prostoru). Díky tomu, že většina lidí vyplňovala dotazníky přede mnou, mohl jsem si všimnout, že někteří lidé odpověděli, že je Švýcarsko v EU, pak také kladně odpověděli, že je zem v Schengenském prostoru a naopak. Zajímavé hodnoty pak mají ženy ve starším věku ohledně Schengenského prostoru. Samozřejmě, že v tomto věku nás asi nemůže překvapit, že lidé už nemají o světě takový přehled, jako lidé v mladším věku. V tomto případě musím ocenit 8 respondentů, kteří odpověděli upřímně, že odpověď nevědí a nezkoušeli ani tipovat.

Co se týká toho, že Švýcarsko není v EU, myslím si, že je to pro ně správné, protože se jedná o vyspělou zemi, která by v EU musela podporovat země, které tolik neprosperují. Pro nás jako návštěvníky je to země drahá, ale pro ty, co ve Švýcarsku žijí, si myslím, že země má jasně nastaveny hodnoty, které nemá důvod měnit. O Schengenském prostoru si myslím, že v dnešní době už by se bez toho jakákoliv země neobešla. I přesto ze své zkušenosti vím, že pokud přijedete do země autem, které nemá švýcarskou státní poznávací značku, na hranicích vás zkontrolují a podrobí otázkám typu, proč jedete navštívit zemi, na jak dlouho nebo jestli se nepřeváží nadměrné množství nějakých potravin (může za to být udělena pokuta) apod.

4.3.2. Alpy

Tab. 7: Který z vrcholů je ve Švýcarsku nejvyšší?

Muži				
Věk	29 a méně	30-49	50 a více	Neuveden
Matterhorn	6	6	10	1
Dufourspitze	4	4	4	2
Mont Blanc	2	3	5	1
Dachstein	1	1	–	–
Feldberg	2	–	–	1
Ženy				
Věk	29 a méně	30-49	50 a více	Neuveden
Matterhorn	8	5	7	1
Dufourspitze	10	1	2	1
Mont Blanc	4	1	3	1
Dachstein	1	–	3	–
Feldberg	1	2	–	–

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

Na tuto otázku jsem neznal správnou odpověď, dokud jsem tento dotazník nesestavoval. Proto jsem se rozhodl, že v této tabulce bude pro Dufourspitze rivalem Matterhorn, jelikož se jedná o mnohem známější vrchol než právě zmiňovaný Dufourspitze. Dále jsem pak přidal k nabídkám hor největší horu Alp (Mont Blanc), Dachstein (který je pro české obyvatelstvo známý) a nakonec vrchol ležící v Německu – Feldberg. Z toho vyplývá, že konkurenty Dufourspitze byly vrcholy ze sousedních zemí. I přesto, že Dufourspitze není známá hora, tak tuto variantu zvolilo 28 lidí. Není asi překvapením, že nejčastější odpovědí byl právě více známý Matterhorn, na který odpovědělo 44 osob. Naopak nejméně byly zvoleny Dachstein a Feldberg, pro tuto volbu se rozhodlo 6 respondentů. Pouze jeden tázaný zde neodpověděl, jednalo se o muže nad 50 let. Důvod, proč tato otázka u něho nebyla zodpovězena, by mohla být, že buď dotázaný nevěděl, nebo zapomněl; jiný důvod mě nenapadá.

Tab. 8: Z kolika procent tvoří povrch ve Švýcarsku Alpy?

Muži				
Věk	29 a méně	30-49	50 a více	Neuveden
22%	–	–	1	–
86%	3	–	2	1
57%	7	4	7	1
35%	3	7	8	2
77%	2	3	2	1
Ženy				
Věk	29 a méně	30-49	50 a více	Neuveden
22%	3	1	1	–
86%	–	–	1	–
57%	13	4	6	2
35%	5	4	3	1
77%	3	–	3	–

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

U této otázky vidíme, že zde nemůžeme určit hodnotu, která by byla jasně ve vedení. Nejvíce správných odpovědí nasbíraly ženy ve věku 29 a méně (13). Celkem správně odpovědělo 44 respondentů ze 105, což činí 42 % správných odpovědí. Při vyhodnocování dotazníku mě nepřekvapilo, že výsledky byly tyto, jelikož jsem předpokládal, že tuto otázku bude většina dotazovaných respondentů tipovat. Pokud jde doopravdy jen o tip, dá se říci, že se menší polovina respondentů trefila do správné odpovědi, avšak nechci tu zpochybňovat vědomosti dotazovaných osob. Další nejčastější odpovědí byla hodnota 35 %, která měla převahu hlavně v mužské kategorii. I v této kategorii nad 50 let jeden dotazovaný neodpověděl, ovšem u této otázky se jednalo o ženu.

4.3.3. Jezero

Tab. 9: Jaké je největší jezero ve Švýcarsku?

Muži				
Věk	29 a méně	30-49	50 a více	Neuveden
Bodamské	6	4	12	2
Ženevské	7	10	8	3
Sempach	1	–	–	–
Lipno	–	–	–	–
Zugské	1	–	–	–
Ženy				
Věk	29 a méně	30-49	50 a více	Neuveden
Bodamské	7	3	8	2
Ženevské	15	4	6	1
Sempach	2	2	1	–
Lipno	–	–	–	–
Zugské	–	–	–	–

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

Dále jsem chtěl zjistit, zda má český občan představu o tom, které jezero je ve Švýcarsku největší. Proto by nemělo být asi překvapením, že moje volba ohledně odpovědí padla na Ženevské a Bodamské jezero, které jsou asi pro většinu ty nejnámější. Samozřejmě obě tato jezera byla vybírána jako nejčastější odpověď. Bodamské jezero zvolilo jako správnou odpověď 44 dotazovaných, což je 42 %. Ženevské jezero, které je správnou odpovědí, zvolilo 54 respondentů, to je 51 % z celkových 100 %. Z toho vyplývá, že 97 % volilo jedno z dvou nejnámějších jezer. Do té to otázky jsem umístil chyták (Lipno), u kterého se většinou lidé poušmáli a těší mě, že ho nikdo neoznačil za správnou odpověď. I přesto mě překvapilo, že 6 lidí zvolilo jezero Sempach. Toto jezero znám hlavně díky častým návštěvám země.

4.3.4. O zemi

První tabulkou v této podkapitole bude tabulka, která se týká sousedních zemí. Jako zem, která se Švýcarskem nesousedí, jsem zvolil Slovinsko. Slovinsko proto, že se nejedná o velkou zemi a Švýcarsku „není“ tolik vzdálená. Dá se říci, že až na pár výjimek, všichni respondenti vědí, že Švýcarsko nesousedí se Slovinskem (Tabulka 10). To, že tyto dvě země nejsou sousedy, zodpovědělo 80 dotazovaných občanů, čímž hodnota činí 76,2 %. Ovšem někteří z těchto 80 zakroužkovali i jiné země, se kterými nesousedí. Proto celkový součet odpovědí v tabulce tvoří 113 a ne 105. I zde se našla

jedna osoba, která tuto otázku nezodpověděla, a to stejně jako u předchozích se jedná o věkovou skupinu nad 50 let u žen. V této tabulce respondenti však kroužkovali více odpovědí, i přestože na tuto možnost nebyli odkázáni. Avšak i tato tabulka neměla odpovědi od všech respondentů, protože opět jedna žena ve věkové skupině nad 50 let neodpověděla.

Tab. 10: Se kterou zemí Švýcarsko nesousedí:

Muži				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Itálie	–	1	3	–
Slovinsko	13	12	14	5
Německo	1	1	2	–
Francie	1	–	1	–
Lichtenštejnsko	–	2	1	–
Rakousko	–	–	1	–
Ženy				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Itálie	1	2	2	1
Slovinsko	19	8	7	2
Německo	–	–	1	–
Francie	–	–	2	–
Lichtenštejnsko	5	–	–	–
Rakousko	2	1	2	–

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

Další tabulkou je dělení Švýcarska na kantony (Tabulka 11). Na tuto otázku správně odpovědělo 83 tázaných, což je o necelá 3 % více než u předchozí tabulky (79 %). V této tabulce, stejně jako u jezer, byl umístěn chyták (kraje), na které odpověděly 4 ženy. Při porovnání obou pohlaví můžeme vidět, že muži u této kategorii byli suverénnější vzhledem ke správným odpovědím.

Většina respondentů zde vybírala možnost podle vyřazovací metody. Nejdříve si snažili vzpomenout, kde jaké státní jednotky jsou. Touto metodou pak respondenti většinou došli k možnosti kantony.

Tab. 11: Na co se dělí Švýcarsko:

Muži				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Kantony	13	12	17	4
Kraje	–	–	–	–
Vojvodství	–	1	–	–
Spolkové země	–	1	2	–
Regiony	2	–	1	1
Ženy				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Kantony	16	6	12	3
Kraje	2	1	1	–
Vojvodství	1	1	–	–
Spolkové země	2	–	1	–
Regiony	3	1	1	–

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

Ve třetí tabulce v této podkapitole jde o hlavní město Švýcarska. Tato tabulka je třetí s nejvíce správnými odpověďmi, celkem jich je 88, to je tedy 83,8 % respondentů, kteří odpověděli správně. Jak je již známo, hlavním městem je Bern, který označilo právě oněch 88 osob. I přesto však 12 lidí označilo za hlavní město Ženevu. Když jsem jim pak prozradil, že hlavní město je Bern, většina si uvědomila, že udělala chybu. Důvod proč prý Ženevu označili za hlavní město, byl ten, že toto město pro ně bylo to nejznámější ve Švýcarsku.

Tab. 12: Jaké je hlavní město Švýcarska?

Muži				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Curych	1	–	–	–
Ženeva	–	1	–	3
Bern	14	12	20	2
Basilej	–	1	–	–
Lucern	–	–	–	–
Ženy				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Curych	1	1	1	–
Ženeva	2	3	3	–
Bern	21	5	11	3
Basilej	–	–	–	–
Lucern	–	–	–	–

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

Předposlední tabulka se zabývá jazykem, který je ve Švýcarsku užíván. U této tabulky bylo vyhodnocení složitější, poněvadž respondenti, aniž by byli upozorněni, kroužkovali více odpovědí. Celkem se takových to respondentů našlo 8 (5 žen a 3 muži). Svým způsobem měli však pravdu, protože jak již víme, záleží na kantonu, ve kterém se člověk nachází. Ale i tak otázka nezněla: kolika jazyky se dá domluvit, ale který je nejpoužívanější, z toho vyplývá, že správná odpověď je pouze jedna.

Tab. 13: Nejvíce se mluví (rozsáhlý jazyk) ve Švýcarsku je:

Muži				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Německy	14	12	20	5
Italsky	–	–	1	–
Francouzsky	1	2	1	1
Polsky	–	–	–	–
Dánsky	–	–	–	–
Ženy				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Německy	21	8	12	2
Italsky	2	–	1	–
Francouzsky	5	2	5	1
Polsky	–	–	–	–
Dánsky	–	–	–	–

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

Poslední tabulkou v této podkapitole je pak tabulka o tom, kdo stojí v čele státu. Do tabulky jsem schválně dal jak prezidenta, tak státní rady. Prezident má jen reprezentativní funkci a tak jsem za správnou odpověď zvolil státní rady. Chyták zde byl ještě v tom, že jsem prezidenta označil jako prezidenty, čímž většině respondentů mohlo dojít, že prezidenti nejsou správnou odpovědí.

Dá se však říci, že tato tabulka může ukazovat na to, kteří respondenti vědí, že ve Švýcarsku je i prezident. Nejčastější odpovědí jsou právě státní rady, které vybralo 55 respondentů. Druhou nejčastější odpovědí byli právě prezidenti. Zajímavostí je, kolik lidí zvolilo za hlavu státu kancléře. U této tabulky se však našli dva respondenti, kteří otázku nevyplnili.

Tab. 14: Kdo je v čele státu?

Muži				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Prezidenti	2	6	5	1
Státní rady	10	7	12	3
Královna	–	–	–	–
Císař	–	–	–	–
Kancléř	2	1	3	1
Ženy				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Prezidenti	10	4	5	1
Státní rady	12	3	7	1
Královna	1	–	–	–
Císař	–	–	–	–
Kancléř	2	2	4	1

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

4.3.5. Zajímavosti

Do této podkapitoly jsem zařadil zajímavosti o Švýcarsku, které byly vyhodnoceny z dotazníků. Celkem jsem zde zařadil tři otázky, které odkazují právě na švýcarské zajímavosti (čokoláda, švýcarský autosalon, charakteristické znaky).

Tab. 15: Která z uvedených čokolád je švýcarská?

Muži				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Lindt	15	11	17	5
Guylian	–	3	–	–
Patchi	–	–	–	–
Cadbury	–	–	1	–
Ghirardelli	–	–	–	–
Ženy				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Lindt	22	7	14	3
Guylian	2	1	1	–
Patchi	–	–	–	–
Cadbury	–	1	–	–
Ghirardelli	–	–	–	–

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

V první tabulce se jedná o švýcarskou čokoládu, kde jsem vybral jednu světoznámou švýcarskou značku a zbylé odpovědi sestavil z jiných známých značek. Tato otázka byla tou, která má jako druhá nejvíce správných odpovědí a to celkem 94, to je 89,5 %.

Zbýlých 10,5 % se dělí mezi belgickou čokoládu Guylian a britskou Cadbury. Do zbýlých 10,5 % se však počítají i dva respondenti, kteří tuto otázku nezodpověděli. Jednalo se o muže ve věkové skupině nad 50 let.

Druhá tabulka odkazuje na to, pro co Švýcarsko známe. Tato otázka byla jedna z jednodušších, avšak i přes upozornění respondentů, že u oné otázky se má zakroužkovat více odpovědí, někteří kroužkovali pouze jednu a tak je irelevantní počítat zde hodnotu správných odpovědí, protože ne všichni vybrali více možností, a proto zde není podbarvená žádná hodnota v tabulce.

Tab. 16: Švýcarsko je známé pro (více jak jedna možnost):

Muži				
Věk	29 a méně	30-49	50 a více	Neuveden
Výroba automobilů	–	–	1	–
Banky	15	11	19	5
Kávové plantáže	–	–	–	–
Výroba hodinek	15	14	19	5
Písečné pláže	–	–	–	–
Ženy				
Věk	29 a méně	30-49	50 a více	Neuveden
Výroba automobilů	4	–	2	1
Banky	21	8	12	2
Kávové plantáže	–	–	–	–
Výroba hodinek	23	8	14	3
Písečné pláže	–	–	–	–

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

Poslední, třetí, tabulka v této podkapitole se zaměřila na tradiční akci, která se v zemi koná každý rok. Tato akce je v zemi velmi populární a jedná se o švýcarský autosalon v Ženevě. Správnou odpovědí byla Ženeva, jelikož mě zajímalo právě město, kde se autosalon koná. Do správných odpovědí jsem dal dva chytáky a to Berlín a Paříž. Neudivuje mě tedy, že tuto možnost nevybral žádný z mých respondentů. Dále jsem se zaměřil na švýcarská města (Thun, Arrau a Ženeva). I zde jsem umístil chyták, poněvadž Arrau se píše Aarau nikoliv Arrau. Ovšem na tuto možnost odpověděli čtyři lidé, a není se čemu divit, protože toto město není známé. Na tuto otázku pak odpovědělo správně nejvíce respondentů a to celkem 98 ze 105, dá se říci ze 104, protože jeden dotazovaný na otázku neopověděl. Jednalo se o ženu, která se nachází v tabulce ve věkové kategorii neuvedeno, protože tato respondentka nevyplnila ani svůj věk.

Tab. 17: Ve kterém městě se koná švýcarský autosalon?

Muži				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Berlín	–	–	–	–
Paříž	–	–	–	–
Ženeva	14	14	20	5
Thun	–	–	–	–
Arrau	1	–	–	–
Ženy				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Berlín	–	–	–	–
Paříž	–	–	–	–
Ženeva	22	7	14	2
Thun	1	–	1	–
Arrau	1	2	–	–

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

4.3.6. Sport

Tato otázka přišla respondentům jako jedna z nejtěžších. Vybral jsem dva tradiční sporty (Schwingen a Hornussen), které jsou správnou odpovědí. Dále je tu bowling, sokolnictví a kin-ball. Dá se konstatovat, že tato tabulka je jedna z mnoha, která je vyplněna celá, a jsou vybrány všechny možnosti. Podle mého názoru, je to zapříčiněno tím, že většina respondentů tuto poslední otázku v dotazníku tipovala. Podle reakcí respondentů hlavním důvodem výběru jejich odpovědi byla pravopisná struktura slov (německé názvy –Schwingen, Hornussen).

I zde jsem respondenty upozornil na to, že správně může být více odpovědí. I přesto někteří dotazovaní vybrali jednu možnost nebo třeba žádnou. Respondentů, kteří na tuto otázku neodpověděli, se našlo celkem sedm, kteří jsou ze tří věkových kategorií. Čtyřmi z nich jsou ženy ve věkové kategorii nad 50 let, dva jsou muži ve středním věku a jeden mužský zástupce v postproduktivním věku.

U této otázky nemohu vyhodnotit relativní hodnoty, jak již bylo uvedeno, protože ne všichni jedinci odpověděli tak, aby vybrali dvě možnosti, a proto i zde není žádná hodnota podbarvená žlutou barvou, jako u předchozích. Při vyplňování dotazníků, ti kteří vybrali možnost sokolnictví, si to odůvodnili tak, že v zemi jsou Alpy a tak by tam mohlo být hojně zastoupeno sokolnictví. Starší generace zase často vybrala bowling.

Důvod, proč zrovna bowling jsem nezjistil. Mladší generace a respondenti v produktivním věku často vybrali právě onen Schwingen a Hornussen.

Tab. 18: Vyberte tradiční sporty ve Švýcarsku (více jak jedna možnost):

Muži				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Bowling	1	2	11	2
Schwingen	9	9	9	2
Hornussen	8	5	2	–
Kin-Ball (Omnikin)	7	3	5	1
Sokolnictví	4	2	3	3
Ženy				
Věk	méně než 29	30-49	50 a více	Neuveden
Bowling	5	1	4	–
Schwingen	15	7	5	1
Hornussen	14	5	4	2
Kin-Ball (Omnikin)	7	–	1	–
Sokolnictví	2	–	5	1

(Zdroj: Vlastní zpracování dle odpovědí z dotazníků)

Závěr

Díky teoretické části, jsme se dozvěděli, že největší rozmach Švýcarska byl během druhé světové války a hned po jejím ukončení. Od této doby se jedná o jednu z nejsuverénnější a samostatnou zemi Evropy. O její překrásnou tvář se pak starají hlavně Alpy, které jsou doplněny o pohoří Jura a Mittelland, ve kterých se nachází krásně třpytivá jezera, která zde dokážou nahradit chybějící moře. V těchto kopcích se pak prohání hlavně stáda krav, která poskytují výdělek místním farmářům, především z podílů mléka na mléčných výrobcích. Ovšem mléčné výrobky tu nejsou takovou raritou jako jazyk, který je zde z pohledu návštěvníka opravdu speciální. Člověk by se v zemi měl všude domluvit německy, ale místní obyvatelé zde preferují spíše švýcarský dialekt, který se liší od klasické němčiny. Co je rozhodně pozoruhodné, je fakt, že ne všechny svátky se dodržují v celé zemi, ale záleží na jednotlivých kantonech, které svátky uznávají a které nikoliv.

Co se týče dotazníkového šetření, jak již bylo řečeno, ze 115 dotazníků se pouze 10 z nich nevrátilo. Celkem ze 105 vrácených dotazníků se vrátilo 11 dotazníků s prázdnou mentální mapou. Nemohu však říci, že všech 105 dotazníků mělo zodpovězeno všechny otázky, protože někteří respondenti některé otázky z neznámých důvodů nevyplnili. V mapě si nejvíce lidí vybavilo geografický pojem Alpy. Celkem si na ně vzpomnělo 59 respondentů, přičemž 18 z nich je do mapy umístilo chybně. Nejvíce vybavované negeografické pojmy pak byly hodinky a čokoláda, oba tyto pojmy zakreslilo 12 dotazovaných osob. Nejvíce správných odpovědí získala otázka, která se týkala švýcarského autosalonu. Na tuto otázku odpovědělo správně 98 respondentů ze 105 možných.

Celkově tedy vyplynulo ze všech získaných podkladů, že si mužští respondenti vybavili celkem 27 geografických pojmů, ženy si vybavily o 7 pojmů méně. Některé z těchto pojmů respondenti doplnili o negeografické pojmy. Muži si vzpomněli na 15 negeografických pojmů, ve kterých jsou zahrnuty i jména sportovců. Ženy stejně jako u geografických pojmů dosáhly na menší hranici a to na 11 negeografických pojmů. Nejvíce si lidé vybavili Alpy (59 pojmů), Bern (55 pojmů) a Ženevu (55 pojmů). Tyto pojmy, až na Bern, mají u obou pohlaví respondentů zhruba 50 % zastoupení. Město Bern pak bylo více zmiňované u mužů. Nejvíce muži bojovali s umístěním Ženevy, protože z 28 umístěných těchto měst v mapě bylo správně pouhých 14.

Stejně jako u mužů, i u žen byla nejhůře umístována Ženeva. Z 27 pokusů umístily ženy správně Ženevu 16x. Jedna ze zvláštností byla země Slovinsko, kterou jeden z mužů zanesl do mentální mapy jako sousední zemi Švýcarska. Nejvíce nezodpovězená otázka z vědomostní části se týkala sportu. Na tuto otázku neodpovědělo celkem 7 dotazovaných, z toho 3 muži a 4 ženy. Ve vědomostní části se nacházelo celkem 14 otázek, které byly doplněny o věk a pohlaví. Všichni respondenti zvládli odpověď celkem na 7 otázek, ve zbylých 7 otázkách se vždy našel alespoň minimálně jeden respondent, který otázku nezodpověděl.

Při vyplňování dotazníku mě překvapili dvě věci. První důvod, který mě překvapil, byl fakt, že někteří dotazovaní byli nevděční a nedokázali si mentální mapu správně srovnat (i přes upozornění světových stran). Za druhé mě v dotazovací části překvapilo, že někteří tazání respondenti i přes upozornění na možnost více odpovědí, nebyli schopni vybrat více možností.

Co se týče mého očekávání tohoto výzkumu, musím říct, že mě překvapilo, jaký respondenti měli problém s umístěním Ženevy, která je situována v jihozápadním výběžku země v příhraničí s Francií. Zajímavé občas bylo i umístění Alp (hlavně u žen) nebo jejich zakreslení (Příloha B – Muži). Překvapením pro mě ovšem nebylo, že lidé za největší horu Švýcarska považují Matterhorn, který je velmi známý a je více propagovaný než nevyšší vrchol Dufourspitze. Jinak se dá říci, že vědomostní část dopadla podle mého očekávání, že čeští respondenti mají zhruba o Švýcarsku alespoň minimální přehled.

Seznam použité literatury

Balhušek, Z., 2010. Nejkrásnější alpské silnice. 1. vyd. Kartografie PRAHA, a. s. ISBN 978-80-7393-073-8

Czupryn, A., 2010. Švýcarsko. 3. vyd. Praha: Ikar. ISBN 978-80-249-1412-1

Kalivoda, J., 2006. Švýcarsko: průvodce. 1. vyd. Praha: Vodnář. ISBN 80-86226-67-0

Lynch, K., 2004. Obraz města. 1. vyd. Praha: Bova Polygon. ISBN 80-7273-094-0

Neuenschwander, E. M., 2011. Švýcarsko a Lichtenštejnsko. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-2275-4

Siwek, T., 2011. Percepce geografického prostoru. 1. vyd. Praha: Česká geografická společnost. ISBN 978-80-904521-7-6

Sopouch, J., 1989. Švýcarsko. 1. vyd. Praha: Olympia. ISBN 27-040-89

Teller, M., 2011. Turistický průvodce – Švýcarsko. Brno: Jota. ISBN 978-80-7217-896-4

Williams, N., et al., 2013. Švýcarsko. 1. české vyd. Praha: Svojtak & Co, s. r. o. ISBN 978-80-256-0847-0

Žáková, M., 2007. Země světa Švýcarsko 2. Praha: GeoBohemia, s. r. o. ISSN 1213-8193

Žáková, M., 2011. Země světa Švýcarsko 3. Praha: GeoBohemia, s. r. o. ISSN 1213-8193

Seznam internetových zdrojů

Cestování – Čundr.cz, 2017. *Švýcarsko*. [online]. [vid. 2. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.cundr.cz/svycarsko/vnitropoliticka-charakteristika/>

Čermák, P., 2010. *Vlakem na Jungfrauoch, nejvyšší místo v Evropě*. In: Cestování iDnes.cz [online]. [vid. 7. 2. 2017]. Dostupné z: http://cestovani.idnes.cz/vlakem-na-jungfrauoch-nejvyssi-misto-v-evrope-kam-vedou-koleje-pw9-/kolem-sveta.aspx?c=A100531_161353_igsvet_tom

Čokoláda, 2017. *Švýcarská čokoláda*. [online]. [vid. 3. 3. 2017]. Dostupné z: <http://cokolada.info/svycarska-cokolada/>

Dohnal, R., 2016. *Linthal: Tajemství švýcarské čisté energie*. In: Ekologické bydlení.eu [online]. [vid. 10. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.ekobydleni.eu/energie/linthal-tajemstvi-svycarske-ciste-energie>

Drábek, M., 2016. *Nejdelší železniční tunel světa se ve Švýcarsku otevřel pro pravidelnou dopravu*. In: Česká televize [online]. [vid. 19. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1979958-nejdelsi-tunel-sveta-se-ve-svycarsku-otevrel-pro-pravidelnou-dopravu>

E15.cz, 2016. *Švýcarsko chce trh práce vybraných kantonů uzavřít imigrantům z EU*. [online]. [vid. 8. 2. 2016]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/ekonomika/svycarsko-chce-trh-prace-vybranych-kantonu-uzavrit-imigrantum-z-eu-1304890>

Federal Statistical Office, 2015. *Foreign population*. [online]. [vid. 8. 3. 2017]. Dostupné z: <https://www.bfs.admin.ch/bfs/en/home/statistics/population/migration-intergration/foreign.html>

finance.cz, 2016. *OECD: Kde je průměrná čistá mzda nejvyšší?*. [online]. [vid. 25. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/466777-oecd-kde-je-prumerna-cista-mesicni-mzda-nejvyssi/>

Gola, P., 2004. *Nejvýkonnější Bankovníctví?...ve Švýcarsku*. In: FinExpert.cz [online]. [vid. 18. 2. 2017]. Dostupné z: <http://finexpert.e15.cz/nejvykonnesi-bankovnictvive-svycarsku>

Chování.eu, 2017. *Švýcarsko*. [online]. [vid. 2. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.chovani.eu/svycarsko/c110>

Landwirtschaft, 2017. *Käse*. [online]. [vid. 26. 2. 2017]. Dostupné z: <https://www.landwirtschaft.ch/wissen/tiere/rindviehhaltung/milch/kaese/>

leporelo.info, 2017. *Rýn*. [online]. [vid. 15. 2. 2017]. Dostupné z: <https://leporelo.info/ryn-2#>

Lidovky.cz, 2016. *Švýcarsko přijme dalších 2000 zranitelných uprchlíků ze Sýrie*. [online]. [vid. 8. 2. 2017]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/svycarsko-prijme-dalsich-2000-zranitelnych-uprchliku-ze-syrie-p5q-/zpravy-svet.aspx?c=A161209_224419_ln_zahranici_ele

Mapy.cz, 2017. *Nejdelší železniční tunel v ČR*. [online]. [vid. 6. 3. 2017]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=13.4230932&y=50.4139434&z=16&source=base&id=1913355>

Ministerstvo zahraničních věcí *České Republiky*, 2016. *Švýcarsko*. [online]. [vid. 25. 2. 2017]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/svycarsko/index.html

Moje Švýcarsko, 2017. *Historie státu*. [online]. [vid. 6. 2. 2017]. Dostupné z: http://www.moje-svycarsko.cz/Historie+státu#20-_stoleti

Moje Švýcarsko, 2017. *Rheinfall – Rýnský vodopád*. [online]. [vid. 15. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.moje-svycarsko.cz/Rheinfall+-+Rýnský+vodopád>

Raft.cz, 2017. *Země Švýcarsko*. [online]. [vid. 15. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.raft.cz/swiss/>

SCS.ABZ.CZ, 2017. *Pojem klerikalismus*. [online]. [vid. 6. 2. 2017]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/klerikalismus-klerikalismus>

Šenlug, R., 2017. *Doprava ve Švýcarsku: Přesnost, promyšlenost, rychlost a krásné scenérie*. In: *Inspirace na cestu* [online]. [vid. 5. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.radynacestu.cz/magazin/doprava-svycarsko/>

SlidePlayer, 2017. *Jak do sebe desky narážejí?*. [online]. [vid. 7. 2. 2017]. Dostupné z: <http://slideplayer.cz/slide/1887144/>

STREET PARADE, 2017. *History*. [online]. [vid. 10. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.streetparade.com/en/info/history/>

Switzerland.cz, 2014. *Dopravní předpisy ve Švýcarsku*. [online]. [vid. 5. 3. 2017]. Dostupné z: http://www.switzerland.cz/mkportal/modules/wiki/index.php/Dopravní_předpisy_ve_Švýcarsku

Švýcarsko, 2017. *Doprava ve Švýcarsku*. [online]. [vid. 5. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.svycarsko.com/doprava/>

Švýcarsko, 2017. *Doprava ve Švýcarsku – Swiss Travel Systém (STS)*. [online]. [vid. 5. 3. 2017]. Dostupné z: <http://mojesvycarsko.com/sts>

Švýcarsko, 2012. *Historie Švýcarska*. [online]. [vid. 6. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.svycarsko.kvalitne.cz/historie.html>

Švýcarsko, 2017. *Historie Švýcarska*. [online]. [vid. 6. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.svycarsko.com/historie/>

Švýcarsko, 2017. *Hospodářství*. [online]. [vid. 25. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.svycarsko.com/hospodarstvi/>

Švýcarsko, 2017. *Lidé a politické uspořádání*. [online]. [vid. 2. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.svycarsko.com/politicke-usporadani/>

Švýcarsko, 2017. *Obecné informace na cestu do Švýcarska*. [online]. [vid. 15. 2. 2017]. Dostupné z: <http://mojesvycarsko.com/clanek/1-obecne-informace-na-cestu-do-svycarska>

Švýcarsko, 2017. *Podrobný přehled švýcarských svátků*. [online]. [vid. 1. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.svycarsko.com/prehled-svycarskych-svatku/>

Švýcarsko, 2017. *Švýcarská příroda*. [online]. [vid. 28. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.svycarsko.com/priroda/>

Švýcarsko.org, 2017. *Švýcarsko – Obecné geografické informace*. [online]. [vid. 20. 2. 2017]. Dostupné z: http://www.svycarsko.org/zeme_kapitola.php?klic=1212

Švýcarsko – průvodce na cesty, 2017. *Bodamské jezero leží na hranicích Švýcarska, Německa a Rakouska*. [online]. [vid. 9. 2. 2017]. Dostupné z: <http://svycarsko.svetadily.cz/clanky/Bodamske-jezero>

Švýcarsko – Státní zřízení / politika, 2017. *Politika je společnou věcí občanů*. [online]. [vid. 2. 3. 2017]. Dostupné z: <http://vjrott.com/cz/clanky/ch-politika.html>

Švýcarské železnice, 2015. [online]. [vid. 5. 3. 2017]. Dostupné z: <http://www.svycarskezeleznice.cz>

Tages Anzeiger, 2014. *Jeder Schweizer isst 12 Kilo Schokolade*. [online]. [vid. 26. 2. 2017]. Dostupné z: <http://mobile2.tagesanzeiger.ch/articles/558705fa87da8ba3f4000338>

TimeOut SWITZERLAND, 2016. *Fasnacht*. [online]. [vid. 10. 3. 2017]. Dostupné z: <https://www.timeout.com/switzerland/festivals/fasnacht>

Tyroly, 2017. *Řeka Inn*. [online]. [vid. 16. 2. 2017] Dostupné z: <http://tyroly.cz/priroda/reka-inn/>

Vaverka, L., 2016. *Ženevský autosalon: 10 nejvýznamnějších premiér všech dob*. In: AUTOHIT [online]. [vid. 21. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.autohit.cz/novinky/129527-zenevsky-autosalon-10-nejvyznamnejsich-premier-vsech-dob>

Vrablova, V., 2016. *Bodamské jezero: Ráj nudistů, naturistů, cyklistů a hon na utopence*. In: Cestovinky.cz [online]. [vid. 9. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.cestovinky.cz/clanek/bodamske-jezero-raj-nudistu-naturistu-cyklistu-hon-utopence>

Zimní Alpy, 2017. *Lyžování ve Švýcarsku*. [online]. [vid. 7. 2. 2017]. Dostupné z: <http://www.zimni-alpy.cz/svycarsko/>

Seznam příloh

Příloha 1 Dotazník.....	61
Příloha 2 Ukázka vyplněných map.....	64

Příloha 1 Dotazník

Dotazník o Švýcarsku

Tento dotazník slouží pro vytvoření bakalářské práce, která se zakládá na znalostech občanů o této zemi. Proto není zapotřebí si informace kdekoliv hledat, ale odpovídat podle pravdy, co víme či nevíme, případně si tipnout správnou odpověď. Do mapičky, která se nachází na první stránce, prosím znázorníte například města, řeky, hory či ostatní, co vás jako první o dané zemi napadá. Děkuji za to, že jste si našli chvílku ve svém volném čase a dotazník mi vyplnili.

1. Pohlaví:
 - a) Muž
 - b) Žena
2. Věk:
3. Je Švýcarsko v EU?
 - a) Ano
 - b) Ne
 - c) Nevím
4. Švýcarsko se dělí na:
 - a) Kantony
 - b) Kraje
 - c) Vojvodství
 - d) Spolkové země
 - e) Regiony
5. Největší jezero ve Švýcarsku je?
 - a) Bodamské jezero
 - b) Ženevské jezero
 - c) jezero Sempach
 - d) Lipno
 - e) Zugské jezero
6. Hlavní město dané země je:
 - a) Curych
 - b) Ženeva
 - c) Bern
 - d) Basilej
 - e) Lucern
7. Se kterou z těchto zemí Švýcarsko nesousedí:
 - a) Itálie
 - b) Slovinsko
 - c) Německo
 - d) Francie
 - e) Lichtenštejnskem
 - f) Rakouskem
8. Nejvíce se ve Švýcarsku mluví:
 - a) Německy
 - b) Italsky
 - c) Francouzsky
 - d) Polsky
 - e) Dánsky
9. Která hora je ve Švýcarsku největší:
 - a) Matterhorn
 - b) Dufourspitze
 - c) Mont Blanc
 - d) Dachstein
 - e) Feldberg

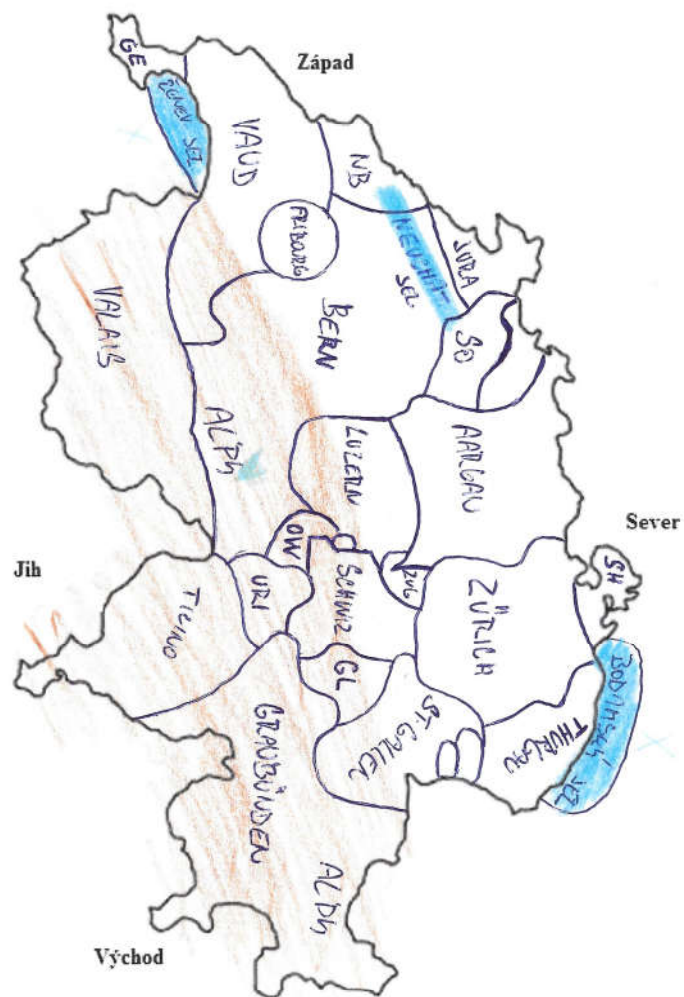
10. Kolik procent, na území Švýcarska, zabírají Alpy?
- a) 22 %
 - b) 86 %
 - c) 57%
 - d) 35%
 - e) 77%
11. V čele státu jsou:
- a) Prezidenti
 - b) Státní rady
 - c) Královna
 - d) Císař
 - e) Kancléř
12. Ve Švýcarsku se vyrábí čokoláda značky:
- a) Lindt
 - b) Guylian
 - c) Patchi
 - d) Cadbury
 - e) Ghirardelli
13. Ve kterém městě se pořádá autosalon ve Švýcarsku:
- a) Berlín
 - b) Paříž
 - c) Ženeva
 - d) Thun
 - e) Arrau
14. Švýcarsko je známé pro (více jak jedna možnost):
- a) Výrobu automobilů
 - b) Bankami
 - c) Kávovými plantážemi
 - d) Výrobou hodinek
 - e) Písečnými plážemi
15. Je Švýcarsko v Schengenském prostoru?
- a) Ano
 - b) Ne
 - c) Nevím
16. Zaškrtněte tradiční švýcarský sport (více jak jedna možnost):
- a) Bowling
 - b) Schwingen
 - c) Hornussen
 - d) Kin-Ball (Omnikim)
 - e) Sokolnictví

Příloha 2 Ukázka vyplněných map

Ženy

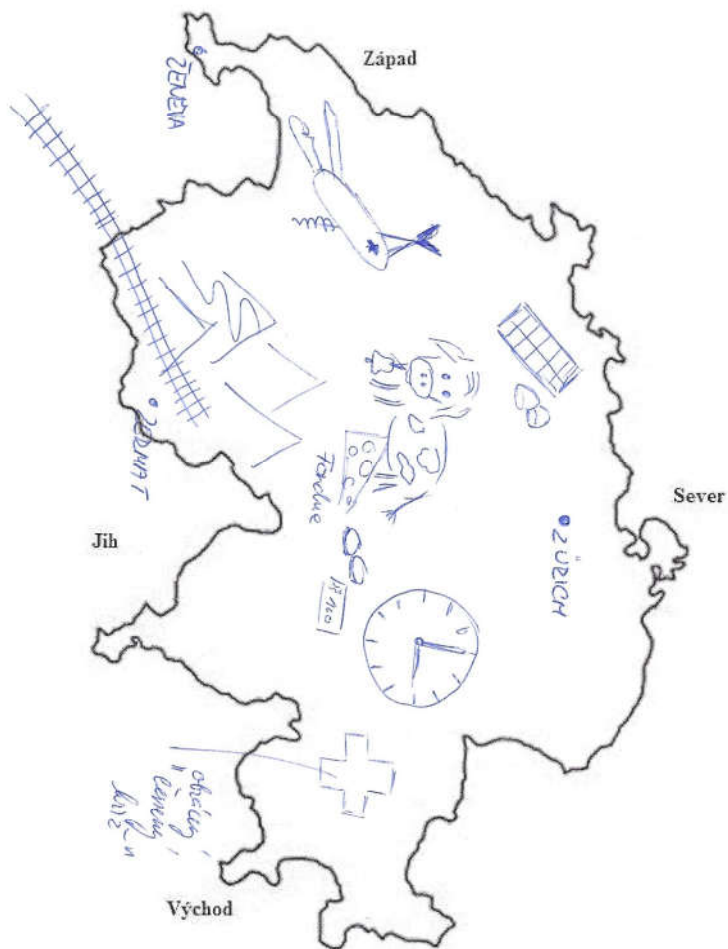
Dotazník o Švýcarsku

Tento dotazník slouží pro vytvoření bakalářské práce, která se zakládá na znalostech občanů o této zemi. Proto není zapotřebí si informace kdekoliv hledat, ale odpovídat podle pravdy, co víme či nevíme, případně si tipnout správnou odpověď. Do mapičky, která se nachází na první stránce, prosím znázorníte například města, řeky, hory či ostatní, co vás jako první o dané zemi napadá. Děkuji za to, že jste si našli chvílku ve svém volném čase a dotazník mi vyplnili.

Dotazník o Švýcarsku

Tento dotazník slouží pro vytvoření bakalářské práce, která se zakládá na znalostech občanů o této zemi. Proto není zapotřebí si informace kdekoliv hledat, ale odpovídat podle pravdy, co víme či nevíme, případně si tipnout správnou odpověď. Do mapičky, která se nachází na první stránce, prosím znázorníte například města, řeky, hory či ostatní, co vás jako první o dané zemi napadá. Děkuji za to, že jste si našli chvílku ve svém volném čase a dotazník mi vyplnili.

Dotazník o Švýcarsku

Tento dotazník slouží pro vytvoření bakalářské práce, která se zakládá na znalostech občanů o této zemi. Proto není zapotřebí si informace kdekoliv hledat, ale odpovídat podle pravdy, co víme či nevíme, případně si tipnout správnou odpověď. Do mapičky, která se nachází na první stránce, prosím znázorněte například města, řeky, hory či ostatní, co vás jako první o dané zemi napadá. Děkuji za to, že jste si našli chvíli ve svém volném čase a dotazník mi vyplnili.

